

Bijlage A - Overzicht van bouwstenen en ombuigingsmaatregelen die in de programmabegroting zijn opgenomen

In deze bijlage (deel A) worden alle bouwstenen en ombuigingsmaatregelen die zijn opgenomen in de programmabegroting 2027-2030, gepresenteerd. Dit gebeurt op volgorde van programma's en paragrafen overeenkomstig de programma-indeling van de programmabegroting. Eerst komen de bouwstenen aan bod en dan de ombuigingsmaatregelen.

Op basis van de nieuwe programma-indeling:

1. Dienstverlening en samenwerking.
2. Leefomgeving en veiligheid.
3. Wonen en ondernemen.
4. Cultuur, sport en onderwijs.
5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid.

Inhoudsopgave:

Deel A: pagina

Bouwstenen

Programma 1: Dienstverlening en samenwerking

A.1 Wet digitale overheid	4	
A.2 Inhuur CISO		6
A.3 Versterking procesmanagement		8
A.4 Overstap naar API-standaarden		10
A.5 Inrichting verplichte account-, contract- en leveranciersmanagement		12
A.6 Artificial Intelligence (AI)		14
A.7 Gestandaardiseerde ontsluiting van gemeentelijke gegevens		16
A.8 Tijdelijke HR-consulent met 1 jaar verlengen		18

Programma 2: Leefomgeving en veiligheid

A.9 Continuïteit en Weerbaarheid – Bedrijfscontinuïteit		20
A.10 Continuïteit en Weerbaarheid – Samenleving & Crisis	23	
A.11 Onderzoek naar de omvang en kosten van de installatie van GACS		26
A.12 Omvang van de reserve MJOP's en investeringen in het vastgoed B		28
A.13 Onderhoud openbare ruimte	31	
A.14 Programma externe Veiligheid		33
A.15 Fontein Dorsetplein	35	
A.16 0,5 Fte boa structureel maken		37
A.17 Aanleg F35		39

Programma 3: Wonen en ondernemen

A.18 Realisatiestimulans	41	
A.19 Starterslening		43
A.20 Nota Omgevingskwaliteit		45

Programma 4: Cultuur, sport en onderwijs

A.21 Exploitatie Sportcentrum		47
A.22 Maatschappelijke bijdrage stichting Sporthal de Veste	50	
A.23 Verduurzaming verlichting de Veste		52

Programma 5: Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid

A.24 Jurist Sociaal Domein		54
A.25 Doorontwikkeling Social Hus	56	
A.26 Sociale Basis strategische ontwikkelingen	59	
A.27 Sociale basis korte termijn	62	

Ombuigingen

Programma 1: Dienstverlening en samenwerking

A.28 Organisatiebudget Piek en Ziek		65
A.29 Budget motiemarkt halveren	66	
A.30 Stelposten afschaffen en versoberen	67	

Programma 2: Leefomgeving en veiligheid

A.31 Verlengen afschrijvingstermijnen en toepassen restwaarde (Sportcentrum Borne)	69
A.32 Aanpassen dotaties reserve kapitaalgoederen	71

Programma 3: Wonen en ondernemen

-

Programma 4: Cultuur, sport en onderwijs

A.33 Stoppen waarderingssubsidies cultuur	74
---	----

Programma 5: Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid

A.34 Strakkere toegang Jeugd	76
A.35 Slimmer organiseren inzet POH Jeugd en lokale teams	78
A.36 Stopzetten trajecten Humanitas	80
A.37 Strakkere toegang Wmo	82

1. Programma Dienstverlening en Samenwerking.

Volgnummer: 01	
Onderwerp: Wet digitale overheid (Wdo)	
Programma: Dienstverlening en samenwerking	
Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie	
Inhoud: De Wet digitale overheid (Wdo) verplicht gemeenten om digitale dienstverlening veilig, toegankelijk en betrouwbaar in te richten. Gemeente Borne maakt gebruik van DigiD en hanteert de door de VNG vastgestelde indeling van gemeentelijke producten en diensten met bijbehorende betrouwbaarheidsniveaus (laag, substantieel en hoog). Deze niveaus zijn gekoppeld aan concrete inlogmiddelen en aanvullende identiteitscontroles, waarmee de kern van de Wdo rond digitale identificatie is ingericht. De resterende Wdo-opgave zit vooral in de verbreding en borging hiervan. Niet alle gemeentelijke websites en digitale kanalen zijn aantoonbaar toegankelijk (WCAG) en voorzien van een geldige toegankelijkheidsverklaring op basis van een externe audit. Daarnaast moet de juridische geldigheid van digitale aanvragen, meldingen en bezwaren (WMEBV) in de gehele keten worden geborgd, van inloggen tot registratie en besluitvorming. Ook moeten Wdo-eisen structureel worden meegenomen in nieuwe digitale ontwikkelingen en samenwerkingsprojecten.	
Doel: Het (blijvend) voldoen aan de Wet digitale overheid en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, zodat inwoners en ondernemers hun zaken digitaal veilig, toegankelijk en rechtsgeldig met de gemeente kunnen regelen.	
Autonoom/niet autonoom	De Wdo en de WMEBV zijn landelijke wetten. De gemeente heeft geen invloed op deze verplichtingen en moet hieraan blijven voldoen.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wettelijk, Wet digitale overheid (Wdo) en Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV).
Maatschappelijk effect	Inwoners en ondernemers kunnen hun zaken digitaal betrouwbaar, veilig en toegankelijk regelen. Dit versterkt vertrouwen in de overheid en voorkomt dat mensen worden uitgesloten door ontoegankelijke digitale dienstverlening.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar en onuitstelbaar. De naleving van de Wdo en WMEBV is wettelijk verplicht. Uitstel of onvoldoende borging leidt tot juridische, bestuurlijke en reputatierisico's.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Door digitale dienstverlening toegankelijk in te richten, kunnen alle inwoners zelfstandig gebruikmaken van gemeentelijke diensten.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar coalitieakkoord)	Digitalisering biedt kansen om dienstverlening sneller, eenvoudiger, betrouwbaarder en toegankelijker te maken. (Hoofdstuk 15 coalitieakkoord/pagina 19) en zorgen voor toegankelijke, duidelijke en betrouwbare dienstverlening aan inwoners en ondernemers (Hoofdstuk 15 coalitieakkoord/pagina 19)

Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Het gaat niet om nieuw beleid, maar om het borgen en doorontwikkelen van bestaande voorzieningen om blijvend aan wettelijke eisen te voldoen.
Acties en planning	Vaststellen en bijhouden van een volledig overzicht van alle gemeentelijke websites, apps en digitale kanalen. Uitvoeren van externe WCAG-toegankelijkheidsaudits voor deze kanalen en publiceren van geldige toegankelijkheidsverklaringen. Verbeteren van websites en formulieren op basis van auditresultaten. In kaart brengen en borgen van de juridische digitale keten (WMEBV) voor aanvragen, meldingen en bezwaren: van inloggen tot registratie en besluitvorming. Opnemen van Wdo- en WMEBV-eisen in kaders voor nieuwe digitale projecten en samenwerkingsinitiatieven.
Personele effecten	De uitvoering vraagt inzet van meerdere disciplines binnen de bestaande organisatie.

Begrotingswijziging (afonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investing				
Exploitatielast structureel	10.000*	10.000	10.000	10.000
Exploitatielast incidenteel	50.000**	PM	PM	PM
Beschikbare dekking				
Effect saldo	10.000	10.000	10.000	10.000

* Structurele lasten voor de jaarlijks verplichte audits om geldige toegankelijkheidsverklaringen te krijgen

** Incidentele lasten voor het verbeteren van websites en formulieren naar aanleiding van de bevindingen uit de audits. Voor volgende jaren hangen kosten af van de uitkomsten van de audits.

Volgnummer: 02	
Onderwerp: Inhuur (C)ISO coördinator/projectleider Informatiebeveiliging	
Programma: Dienstverlening en samenwerking	
Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie	
Inhoud: De Cyberbeveiligingswet (Cbw) vormt de Nederlandse implementatie van de Europese NIS2-richtlijn (Network and Information Security Directive 2). Deze richtlijn richt zich op het versterken van de cyberbeveiliging en de weerbaarheid van essentiële diensten binnen de EU-lidstaten. Gemeenten kwalificeren als essentiële entiteiten onder NIS2 en vallen daarmee onder toezicht van de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI). In 2025 is er een eerste inventarisatie uitgevoerd door een ervaren externe CISO en auditor. O.b.v. deze inventarisatie en analyse is er een Plan van Aanpak (PvA) Informatiebeveiliging opgesteld. Om invulling te geven aan dit PvA en om aan de wettelijke kaders te voldoen is de juiste kennis, expertise en extra capaciteit een vereiste. De verwachting is dat Borne ongeveer 4 à 5 jaar nodig heeft om op het gewenste niveau te komen. Gedurende deze 4 à 5 jaar is extra inzet d.m.v. een projectleider/coördinator noodzakelijk die invulling geeft aan het PvA Informatiebeveiliging en die de organisatie meeneemt in alle benodigde veranderingen die noodzakelijk zijn om naar de volgende volwassenheidsfasen van BIO2 te groeien. De CISO (Chief Information Security Officer) is verantwoordelijk voor de regie en het strategisch advies op het gebied van informatiebeveiliging. De ISO (Information Security Officer) ondersteunt de uitvoering en borging van informatiebeveiligingsmaatregelen binnen de organisatie. De CISO/ISO Borne heeft niet de capaciteit om aan bovenstaande invulling te geven. Voor 2026 is incidenteel budget geborgd. Via deze bouwsteen wordt voor de implementatieperiode 2027-2030 aanvullend budget gevraagd voor tijdelijke extra capaciteit. De inzet wordt in het laatste jaar afgebouwd, omdat het benodigde fundament dan is gelegd.	
Doel: Het (blijvend) voldoen aan de Cbw en op termijn aan BIO2 verhoogt de digitale weerbaarheid en waarborgt de continuïteit van maatschappelijk essentiële diensten, zoals burgerregistratie (BRP), sociale voorzieningen en crisisbeheer.	
Autonoom/niet autonoom	Autonoom. De Cbw (nationale wet) implementeert de Europese NIS2-richtlijn. Gemeenten kunnen deze verplichtingen niet beïnvloeden en dienen hier blijvend aan te voldoen.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wettelijk, Cyberbeveiligingswet (Cbw)
Maatschappelijk effect	Verhogen van digitale weerbaarheid gemeente Borne, verminderden van de kans op (cyber-)incidenten en draagt bij aan de continuïteit van onze dienstverlening.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onuitstelbaar en onvermijdbaar. De naleving van de Cbw is wettelijk verplicht. Uitstel of onvoldoende borging leidt tot reputatieschade en opgelegde boetes door de toezichthouder.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Het versterken van informatiebeveiliging binnen de organisatie leidt op langere termijn tot meetbare verbeteringen in weerbaarheid, kosten en naleving.

	Verhoogde digitale weerbaarheid: Verminderde kans op (cyber)incidenten door proactieve risicoreductie. Financiële besparingen: Verminderde financiële impact bij cyber(incidenten) en lagere boetes onder Cbw door preventieve maatregelen. Compliance en governance: Voldoen aan BIO 2.0, Cbw en ENSIA en audits (zoals DigiD-audit).
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar coalitieakkoord)	Ja, coalitieakkoord pagina 17: "Zorgen voor verbeterde digitale en cyberveiligheid"
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Het vernieuwen van het huidige Strategisch informatiebeveiligingsbeleid 2023-2026.
Acties en planning	De uitvoering van het Plan van Aanpak Informatiebeveiliging en de organisatiebrede implementatie ervan. De verwachting is dat gemeente Borne ongeveer 4-5 jaar nodig heeft om het gewenste volwassenheidsniveau te bereiken.
Personele effecten	Voor de uitvoering van dit project is geen structurele uitbreiding van de formatie; alleen tijdelijke externe ondersteuning van de CISO/ISO. Dit project heeft ook tot doel om zicht te krijgen op de benodigde structurele formatie om te kunnen voldoen aan alle verplichtingen uit de NIS2-richtlijnen.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel			PM	PM
Exploitatielast incidenteel	140.000*	140.000*	95.000*	48.000**
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

* Inhuur van een (C)ISO-projectleider voor 24 uur per week voor een heel jaar voor de jaren 2027 en 2028 en 16 uur voor 2029

** Inhuur van een (C)ISO-projectleider voor 16 uren per week voor een half jaar in 2030

Volgnummer: 03

Onderwerp: Versterking procesmanagement

Programma: Dienstverlening en samenwerking

Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie

Inhoud:

De gemeente staat voor toenemende maatschappelijke opgaven, veranderende wet- en regelgeving en hogere verwachtingen van inwoners en samenwerkingspartners. Tegelijkertijd is de organisatie volop in ontwikkeling, wat leidt tot een groeiend aantal nieuwe en te herzien processen. De samenhang tussen processen, informatievoorziening en dienstverlening wordt daarbij steeds belangrijker. Om deze ontwikkelingen beheerst en efficiënt vorm te geven, is versterking van het procesmanagement noodzakelijk. Hiervoor is structurele capaciteit nodig in de vorm van een procesadviseur die ondersteunt bij het ontwerpen, optimaliseren, vastleggen en toetsen van processen. Daarnaast is een procesmanagementsysteem nodig om processen centraal te documenteren, beheren en borgen. Met deze investering wordt de kwaliteit van processen verbeterd, worden veranderingen beter beheerst en wordt de organisatie beter in staat gesteld bestuurlijke ambities en beleidsdoelstellingen te realiseren. Daarbij wordt begonnen met de bedrijfskritische processen ook in het kader van continuïteit en weerbaarheid.

Doel:

Procesmanagement richt zich op het verbeteren van de kwaliteit, beheersbaarheid en efficiëntie van gemeentelijke processen. Hiermee wordt de organisatie beter in staat gesteld om bestuurlijke doelstellingen te realiseren, dienstverlening te verbeteren en risico's en afhankelijkheden tijdig te signaleren en beheersen.

Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Procesmanagement is niet wettelijk voorgeschreven, maar vormt een belangrijke randvoorwaarde voor het voldoen aan wettelijke verplichtingen op het gebied van privacy (AVG), informatiebeheer (Archiefwet), openbaarheid (Woo), rechtmatigheid en interne beheersing. Het draagt bij aan een betrouwbare informatiehuishouding en een doelmatige uitvoering van gemeentelijke taken.
Maatschappelijk effect	Goed procesmanagement draagt bij aan een betrouwbare, efficiënte en transparante dienstverlening. Door processen inzichtelijk en beheersbaar te maken, worden doorlooptijden verkort, fouten verminderd en risico's beter beheerst. Met deze investering worden een centrale procesarchitectuur en een digitaal procesmanagementsysteem ingericht en wordt de ondersteuning en borging van procesverbetering versterkt. Dit biedt een betere basis voor dienstverlening, digitalisering en naleving van wet- en regelgeving.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	De ontwikkeling naar een meer proces- en ketengerichte organisatie vraagt om versterking van het procesmanagement. Recente onderzoeken naar dienstverlening en AVG-naleving tonen aan dat verdere verbetering en beheersing noodzakelijk zijn. Een procesmanagementsysteem en voldoende capaciteit zijn nodig om deze ontwikkeling te ondersteunen. Uitstel is mogelijk, maar vertraagt de professionalisering van de organisatie en de verbetering van dienstverlening en beheersing.

Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Heldere procesbeschrijvingen en een eenduidige taakverdeling verminderen onnodig tijdverlies en verhogen de effectiviteit van de beschikbare capaciteit. Dit leidt tot efficiëntere werkprocessen, hogere kwaliteit, kortere doorlooptijden en een betere dienstverlening.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	Zorgen voor toegankelijke, duidelijke en betrouwbare dienstverlening aan inwoners en ondernemers.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Ja, het is een voortzetting van bestaand beleid uit de programmabegroting 2026-2027 (zie paragraaf 2.5.8)
Acties en planning	• Werving procesadviseur (1 fte). • Selectie en implementatie procesmanagementsysteem. • Gefaseerde invoering en borging binnen de organisatie.
Personele effecten	Zie hierboven.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel: softwarelicentie	25.000	25.000	25.000	25.000
Exploitatielast structureel: capaciteit procesadviseur (schaal 11A, 1 fte)	90.000*	123.000	123.000	123.000
Exploitatielast structureel: onderhoud/doorontwikkeling software/systeem	20.000	20.000	20.000	20.000
Exploitatielast incidenteel: implementatie	30.000			
Beschikbare dekking				
Effect saldo	135.000	168.000	168.000	168.000

* Hierbij wordt uitgegaan van kosten vanaf maart 2027

Volgnummer: 04

Onderwerp: Overstap naar API-standaarden

Programma: Dienstverlening en Samenwerking

Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie

Inhoud:

Landelijke voorzieningen en leveranciers stappen over van traditionele StUF (Standaard Uitwisseling Formaat) en maatwerkkoppelingen naar gestandaardiseerde API-koppelingen. Een API (Application Programming Interface) is een softwarekoppeling waarmee twee verschillende applicaties met elkaar kunnen communiceren. Deze ontwikkeling wordt gestuurd door het landelijke programma Haal Centraal en de Common Ground architectuur.

Bestaande koppelingen en lokale gegevenskopieën moeten worden vervangen door API-aansluitingen. In de afgelopen periode is dit al zichtbaar geworden door bijvoorbeeld de overstap naar de KvK-API en de Worldline-API voor betalingsverkeer. Er worden steeds meer (landelijke) API-diensten uitgerold en hierbij worden oude koppelingen uitgefaseerd door landelijke voorzieningen en leveranciers.

Daarnaast biedt deze ontwikkeling de mogelijkheid om digitale processen efficiënter in te richten. Door gegevens rechtstreeks via API's te laten doorstromen kunnen webformulieren automatisch worden verwerkt in het zaakstelsel, in plaats van handmatige invoer. Dit vermindert fouten, verkort doorlooptijden en verlaagt de werkdruk.

Naast incidentele kosten voor migratie en inrichting zijn er structurele kosten voor beheer en onderhoud van API-koppelingen.

Doel:

Zorgen dat gemeente Borne kan blijven beschikken over actuele en betrouwbare gegevens uit landelijke registraties en ketens, door aan te sluiten op API-standaarden en tegelijkertijd digitale processen efficiënter in te richten.

Autonoom/niet autonoom	Het betreft een autonome ontwikkeling. De overgang naar API-standaarden en Haal Centraal wordt bepaald door landelijke voorzieningen en leveranciers. De gemeente heeft hier geen invloed op en moet aansluiten om gegevensuitwisseling en dienstverlening mogelijk te houden.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet direct wettelijk, maar voortvloeiend uit landelijke standaarden en het verplichte gebruik van landelijke voorzieningen.
Maatschappelijk effect	Door te werken met bronbevraging beschikt de gemeente over actuele en betrouwbare gegevens.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar en onuitstelbaar. Landelijke voorzieningen en leveranciers stoppen gefaseerd met oude koppelingen. Zonder overstap naar API-standaarden kan de gemeente geen gegevens meer ontvangen of gebruiken. Dit betekent dat de dienstverlening aan inwoners acuut kan komen stil te liggen.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	API-koppelingen maken het mogelijk om gegevens automatisch tussen systemen uit te wisselen. Hierdoor kunnen digitale formulieren rechtstreeks in het zaakstelsel

	worden verwerkt, wat handmatige invoer, fouten en doorlooptijd vermindert.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat/zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar coalitieakkoord)	Digitalisering biedt kansen om dienstverlening sneller, eenvoudiger, betrouwbaarder en toegankelijker te maken. (Hoofdstuk 15 coalitieakkoord/pagina 19)
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Deze bouwsteen betreft het doorontwikkelen van het bestaande applicatie- en gegevenslandschap in lijn met landelijke ontwikkelingen.
Acties en planning	In kaart brengen welke gemeentelijke koppelingen en gegevenskopieën gebaseerd zijn op StUF of maatwerk. Afstemmen met leveranciers over de migratie naar Haal Centraal en andere API-diensten. Aansluiten van gemeentelijke systemen op API-koppelingen en bronbevraging. Uitfaseren van oude koppelingen en lokale gegevenskopieën.
Personele effecten	De uitvoering vraagt inzet van ICT en informatiemanagement voor coördinatie, testen en het aanpassen van processen.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	10.000*	10.000	10.000	10.000
Exploitatielast incidenteel	40.000**			
Beschikbare dekking				
Effect saldo	10.000	10.000	10.000	10.000

* Structurele lasten voor beheer en onderhoud van de API-koppelingen.

** Incidentele lasten voor het ombouwen (migreren en inrichten) van de koppelingen naar API-standaarden

Volgnummer: 05	
Onderwerp: Inrichting verplichte account-, contract- en leveranciersmanagement	
Programma: Dienstverlening en samenwerking	
Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie	
Inhoud: Een groot deel van de gemeentelijke dienstverlening is afhankelijk van externe leveranciers (onder andere applicaties, hosting, netwerkdiensten, SaaS-oplossingen, IT-diensten). Zonder professioneel ingericht account-, contract- en leveranciersmanagement ontbreekt structurele sturing op: • Beschikbaarheid en prestaties (SLA's); • Exit-scenario's en continuïteitsafspraken; • Afhankelijkheden tussen leveranciers en systemen. Door deze disciplines expliciet in te richten: • Wordt gemonitord of leveranciers voldoen aan afgesproken serviceniveaus; • Worden risico's bij uitval of beëindiging van contracten tijdig gesignaleerd; • Is de organisatie beter voorbereid op incidenten en calamiteiten. Deze rol wordt voor het strategisch beleid ingevuld door de teamleider Informatie en de Informatiemanager. Vervolgens is een medewerker nodig om het tactische en operationele stuk op te pakken, om zo op een kwalitatieve en wettelijk vereiste manier invulling te kunnen geven aan account-, contract- en leveranciersmanagement. Gelet op bovenstaande is het structureel inrichten van account-, contract- en leveranciersmanagement van wezenlijk belang en een verplichting vanuit de BIO-richtlijnen. Accountmanagement richt zich op het bestuurlijk en tactisch eigenaarschap tussen de gemeente en de leveranciers. Contractmanagement borgt dat afspraken juridisch, inhoudelijk en aantoonbaar zijn vastgelegd en worden nageleefd. Leveranciersmanagement richt zich op de operationele beheersing van prestaties en risico's van de (belangrijkste) leveranciers.	
Doel: Het doel is het structureel, professioneel inrichten van account-, contract- en leveranciersmanagement binnen de organisatie, volgens de eisen uit de BIO 2.0. Hiermee wordt geborgd dat contractuele afspraken, leveranciersrelaties en afhankelijkheden aantoonbaar, beheerst, tijdig en rechtmatig worden beheerd en onderhouden.	
Autonoom/niet autonoom	Autonoom. De noodzaak vloeit voort uit externe en onvermijdelijke ontwikkelingen, met name de aangescherpte eisen uit de BIO 2.0. De organisatie heeft beperkte beleidsvrijheid: voldoen aan deze norm is verplicht.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wettelijk: De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO 2.0) verplicht organisaties tot aantoonbaar ingericht account-, contract- en leveranciersmanagement. Dit betreft onder meer het beheersen van uitbestedingsrisico's, leveranciersafhankelijkheden en contractuele afspraken rondom informatiebeveiliging en continuïteit.

	We voldoen op dit moment ook niet aan de BIO 1.4; de voorloper van de BIO 2.0.
Maatschappelijk effect	Door professionele inrichting wordt de continuïteit van gemeentelijke dienstverlening vergroot, worden risico's op datalekken en verstoringen verkleind en wordt het vertrouwen van inwoners en ketenpartners versterkt.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar en onuitstelbaar. Uit jaarlijkse IT-audits blijkt al meerdere jaren dat contract- en leveranciersmanagement binnen de hele organisatie een belangrijk aandachtspunt is dat verbeterd moet worden. Voortzetting van de huidige situatie vergroot het risico op auditbevindingen en non-compliance. Dit kan gevolgen hebben voor de dienstverlening aan inwoners.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Door professionalisering ontstaat betere grip op contracten, betere benutting van contractvoorwaarden, verlaging van contractkosten, verhoging van de leveranciersperformance en een lagere kans op herstelkosten na incidenten.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar coalitieakkoord)	Digitalisering biedt kansen om dienstverlening sneller, eenvoudiger, betrouwbaarder en toegankelijker te maken. (Hoofdstuk 15 coalitieakkoord/pagina 19)
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Er is sprake van versterking van bestaand beleid. Taken worden nu versnipperd of niet uitgevoerd. Regie op leveranciers en contracten is nodig om als organisatie in control te zijn.
Acties en planning	Bij akkoord werving en selectie.
Personele effecten	Uitbreiding formatie team Informatie.

Begrotingswijziging (afonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	84.000*	101.000	101.000	101.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	84.000	101.000	101.000	101.000

* Hierbij wordt uitgegaan van kosten vanaf maart 2027

Volgnummer: 06	
Onderwerp: Artificial Intelligence (AI)	
Programma: Dienstverlening en samenwerking	
Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie	
Inhoud: Dit jaar wordt er via een pilot ervaring opgedaan met Artificial Intelligence (AI). Deze pilot heeft als doel inzicht te verkrijgen in de praktische toepasbaarheid en meerwaarde van AI ter ondersteuning van werkprocessen. In de pilot wordt gebruik gemaakt van betaalde licenties van AI-oplossingen. Een van de voordelen van een betaalde licentie is dat je persona's kunt maken. Een persona is een soort 'rol' voor een AI-model, die bepaalt hoe het model communiceert, adviseert en reageert op een specifieke doelgroep. Zo zou een persona voor juridische zaken altijd kunnen zoeken naar informatie op specifieke websites zoals wetten.overheid.nl of in juridisch jargon antwoorden. Een persona voor communicatie zou altijd raadsstukken kunnen vertalen naar begrijpelijke taal en teksten genereren specifiek bedoeld voor socialemidiagebruik. De beschikbare middelen voor de pilot zijn incidenteel van aard. Om de resultaten en opgedane ervaringen bij een succesvolle pilot te continueren, zijn structurele middelen noodzakelijk. Door structureel te investeren kan de gemeente AI doelgericht en beheerst inzetten als ondersteunend instrument, passend binnen wet- en regelgeving. Dit betreft zowel de verdere implementatie van AI-toepassingen als het ontwikkelen en borgen van kennis, vaardigheden en verantwoord gebruik binnen de organisatie.	
Doel: Het doel is om de organisatie voor te bereiden op een toekomst waarin AI een steeds grotere rol speelt in informatieverwerking en werkprocessen. Door AI verantwoord toe te passen kunnen we medewerkers ondersteunen, werkprocessen efficiënter inrichten en de dienstverlening verder verbeteren.	
Autonoom/niet autonoom	De gemeente bepaalt zelf op welke wijze AI binnen de organisatie wordt toegepast. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met Europese regelgeving, zoals de EU AI Act, die eisen stelt aan het verantwoord en transparant gebruik van AI.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk verplicht. De inzet van AI is een keuze, maar bij toepassing moet wel worden voldaan aan geldende wet- en regelgeving, waaronder de EU AI Act en regels rondom privacy en informatiebeveiliging.
Maatschappelijk effect	Door AI in te zetten kan informatie sneller worden verwerkt en kunnen werkprocessen efficiënter worden ingericht. Dit draagt bij aan een snellere en beter ondersteunde dienstverlening.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Investeren in AI is onvermijdbaar om aan te sluiten bij de digitale ontwikkeling en de organisatie toekomstbestendig te houden. Uitstel leidt tot gemiste efficiencyvoordelen.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	De inzet van AI kan bijdragen aan tijdsbesparing bij informatieverwerking, documentanalyse en het opstellen van teksten. De exacte efficiencywinst is op dit moment niet te kwantificeren. Op termijn kan dit bijdragen aan het verlagen van de werkdruk.

Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Verkennen hoe nieuwe technologie, zoals AI, kan bijdragen aan betere en snellere dienstverlening, met aandacht voor privacy en gegevensbescherming. (Hoofdstuk 15 coalitieakkoord/pagina 19).
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Voortzetting en doorontwikkeling van de lopende AI-pilot binnen de organisatie.
Acties en planning	Evaluatie van de lopende AI-pilot en bepalen van vervolgstappen. Opstellen en waar nodig herijken van richtlijnen en beleid voor verantwoord gebruik van AI. Versterken van AI-geletterdheid binnen de organisatie, onder andere door training van medewerkers in het effectief en verantwoord gebruik van AI. Gefaseerde toepassing van AI-ondersteuning binnen geschikte werkprocessen.
Personele effecten	Geen extra formatie. De activiteiten worden vooralsnog binnen de bestaande formatie opgepakt.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	50.000*	50.000*	50.000*	50.000*
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking	50.000**			
Effect saldo		50.000	50.000	50.000

* Licenties voor een deel van de medewerkers en budget voor training voor effectief en verantwoord gebruik van AI.

** Voor één jaar dekking via de loonsom.

Volgnummer: 07	
Onderwerp: Gestandaardiseerde ontsluiting van gemeentelijke gegevens	
Programma: Dienstverlening en samenwerking	
Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie	
Inhoud: Deze bouwsteen sluit aan op de overgang naar landelijke API-standaarden. API's (Application Programming Interfaces) maken het mogelijk dat systemen veilig en gestructureerd gegevens met elkaar uitwisselen. Naast de aansluiting op landelijke API-standaarden is ook een modernisering van de interne gegevensuitwisseling nodig. De gemeente werkt momenteel met meerdere systemen waarin gegevens vooral afzonderlijk beschikbaar zijn. Dit maakt het lastig om gegevens te combineren, hergebruiken en goed te analyseren. De voorgestelde aanpak zorgt ervoor dat gegevens via gestandaardiseerde koppelingen (API's) op een uniforme en toekomstbestendige manier beschikbaar komen. Hierdoor worden gegevens beter toegankelijk voor verschillende toepassingen, zoals dienstverlening, sturing en analyse. Deze ontwikkeling sluit aan bij landelijke bewegingen zoals Common Ground en de gemeentelijke architectuur GEMMA, waarin gegevens los van applicaties beschikbaar worden gesteld. Dit is een belangrijke stap richting datagedragen werken. Het stelt de gemeente beter in staat om informatie te benutten voor beleid, uitvoering en besluitvorming, terwijl flexibiliteit behouden blijft voor toekomstige keuzes.	
Doel: Het doel is om gemeentelijke gegevens op een gestandaardiseerde en toekomstbestendige manier beschikbaar te maken, zodat gegevens eenvoudiger kunnen worden gecombineerd, hergebruikt en geanalyseerd ter ondersteuning van werkprocessen, rapportages en informatievoorziening.	
Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom. De gemeente bepaalt zelf op welke wijze de interne gegevensvoorziening wordt ingericht. Deze bouwsteen sluit aan bij landelijke architectuurontwikkelingen zoals Common Ground en de gemeentelijke referentiearchitectuur GEMMA (waaronder het Gemeentelijk Gegevensmodel).
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk verplicht. De bouwsteen sluit aan bij landelijke architectuurontwikkelingen zoals Common Ground en GEMMA.
Maatschappelijk effect	Betere beschikbaarheid en combinatie van gegevens ondersteunt betere besluitvorming, betere informatievoorziening en een effectievere dienstverlening, aan zowel inwoners als bestuur.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Gestandaardiseerde gegevensontsluiting is onvermijdbaar om de informatievoorziening toekomstbestendig in te richten. Uitstel houdt de afhankelijkheid van maatwerk en handmatige gegevensuitwisseling in stand.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Gestandaardiseerde API-koppelingen maken het eenvoudiger om systemen met elkaar te verbinden en gegevens

	automatisch uit te wisselen. Dit vermindert maatwerkkoppelingen en handmatige gegevensverwerking.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar coalitieakkoord)	Digitalisering biedt kansen om dienstverlening sneller, eenvoudiger, betrouwbaarder en toegankelijker te maken. (Hoofdstuk 15 coalitieakkoord/pagina 19).
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Doorontwikkeling van de gemeentelijke informatievoorziening, aansluitend op de overgang naar API-standaarden.
Acties en planning	API-koppelingen realiseren voor geselecteerde systemen om gegevens gestandaardiseerd beschikbaar te maken.
Personele effecten	Geen extra formatie. De activiteiten worden binnen de bestaande formatie opgepakt.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investing				
Exploitatielast structureel	30.000*	30.000	30.000	30.000
Exploitatielast incidenteel	25.000 **			
Beschikbare dekking				
Effect saldo	30.000	30.000	30.000	30.000

* Structurele lasten voor beheer en onderhoud van de API-koppelingen.

** Incidentele lasten voor het ombouwen (migreren en inrichten) van de koppelingen naar API-standaarden

Volgnummer: 08

Onderwerp: Tijdelijke HR-consulent met één jaar verlengen

Programma: Dienstverlening en Samenwerking

Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, Personeel en organisatie

Inhoud:

De afgelopen jaren is het HR-team tijdelijk uitgebreid met 1 fte op het HR-consulentschap. Deze aanvullende inzet is noodzakelijk, vanwege onder andere de groeiende organisatie, grote HR-vraagstukken en projecten (zoals HR21, implementatie nieuw personeelsinformatiesysteem), de werving en selectie van nieuwe medewerkers en krapte op de arbeidsmarkt.

HR levert een belangrijke bijdrage aan kritische bedrijfsprocessen. De dienstverlening staat echter ook mét de extra capaciteit onder zware druk. Daarom blijft ook de komende tijd extra inzet nodig. Zonder extra capaciteit kunnen we noodzakelijke en vaak wettelijk verplichte HR-dienstverlening, waaronder werving en selectie, de implementatie en het onderhoud van het PersoneelsInformatieSysteem, arbobeleid en verzuimbegeleiding niet leveren. Dit heeft een zeer negatief effect op het functioneren van de organisatie.

HR-ondersteuning vraagt een structurele oplossing. Daarom zetten we in 2026 stappen om in kaart te brengen wat de organisatie nodig heeft aan HR-ondersteuning. Daarbij wordt gekeken naar de wijze en mate van dienstverlening passend bij de omvang en opgaven van gemeente Borne. Dit start met het maken van een HR-visie in 2026. In 2027 willen we dit vertalen naar een structureel inrichtingsplan voor de HR-functie.

Doel:

Een toekomstbestendige HR-functie, passend bij de omvang en opgaven van gemeente Borne.

Autonoom/niet autonoom	Autonome ontwikkeling als gevolg van groei van de organisatie en de verdere professionalisering van HR.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	Een goed toegeruste ambtelijke organisatie is noodzakelijk om het werk rond de maatschappelijke opgaven goed te kunnen uitvoeren. HR levert een essentiële bijdrage aan kritische processen. HR levert ook een grote bijdrage aan arbeidsmarktbeleid en het zijn van een aantrekkelijke werkgever. Dit is van essentieel belang voor het zijn van een wendbare en toekomstbestendige organisatie.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onuitstelbaar. Zonder noodzakelijke HR-dienstverlening komt het functioneren van de organisatie in gevaar.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Voldoende HR-ondersteuning is noodzakelijk voor kritische processen rond bijvoorbeeld werving en selectie, instroom-doorstroom-uitstroom, arbo en verzuim, leren en ontwikkelen.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in 'Krachtig verder!' coalitieakkoord 2026-2030 (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	"Om alle plannen uit te voeren en resultaten te boeken voor onze inwoners, ondernemers en verenigingen, is een toekomstbestendige ambtelijke organisatie en bedrijfsvoering van groot belang." P. 20 Coalitieakkoord.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Een toekomstbestendige organisatie begint bij goed personeelsmanagement. In de komende jaren staat de organisatie voor grote uitdagingen op het gebied van arbeidsmarktontwikkeling, krapte op de arbeidsmarkt, vergrijzing en veranderende verwachtingen van medewerkers. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden, is het noodzakelijk om personeelsmanagement

	structureel te versterken en te professionaliseren. (PB 2026-2029, p. 65). Verbeteren van HR-processen, door digitalisering, standaardisering en het versterken van de rol van HR als strategisch partner. (PB 2026-2029, p. 66).
Acties en planning	Tweede helft 2026 contract tijdelijke medewerker verlengen. Eind 2026 visie op HR gereed. 2027: Vertaling HR-visie naar structureel inrichtingsplan HR-functie
Personele effecten	1 fte (schaal 9) tijdelijk verlengen met 1 jaar om HR-dienstverlening op basisniveau te garanderen. Zonder deze extra capaciteit komen onder andere werving en selectie en verzuimbegeleiding onder zware druk te staan en daarmee het functioneren van de organisatie.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	90.000*			
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

* tijdelijk verlengen van uitbreiding formatie HR met 1 fte op schaal 9

2. Programma Leefomgeving en veiligheid

Volgnummer: 09	
Onderwerp: Continuïteit en weerbaarheid – Bedrijfscontinuïteit	
Programma/Thema: Dienstverlening en samenwerking	
Portefeuillehouder: Continuïteit en weerbaarheid	
Inhoud: De gemeente moet kritieke dienstverlening ook tijdens verstoringen en crises kunnen voortzetten of tijdig herstellen. Daarom wordt gemeentebreed bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM) ingericht: kritieke processen en afhankelijkheden worden bepaald, impact- en risicoanalyses uitgevoerd en continuïteitsplannen opgesteld, geoefend en geactualiseerd. BCM is één van drie bouwstenen binnen het project Continuïteit en Weerbaarheid, naast Samenleving & Crisis en Openbare ruimte & Vitale infrastructuur. De bouwstenen worden afzonderlijk besloten, maar uitgevoerd vanuit één schaalbare projectorganisatie met één projectleider en per gekozen bouwsteen een deelprojectleider. Projectsturing, ondersteuning en communicatie worden waar mogelijk gedeeld. Bij gezamenlijke uitvoering vormt BCM de basis voor de projectorganisatie; wanneer BCM niet wordt vastgesteld, wordt voor de gekozen andere bouwsteen of bouwstenen een passende basisprojectorganisatie ingericht.	
Doel: BCM structureel borgen, zodat kritieke gemeentelijke dienstverlening tijdens crises en langdurige verstoringen kan doorgaan of binnen een vooraf bepaalde termijn kan herstellen.	
Autonoom/niet autonoom	Grotendeels autonoom. Cyberdreiging, uitval van energie/ICT, geopolitieke spanningen en strengere eisen aan risicobeheersing en continuïteit vragen om versterking van de gemeentelijke bedrijfsvoering. <i>Waarom nu?</i> De afhankelijkheid van digitale en vitale voorzieningen groeit. Zonder BCM blijft onvoldoende inzicht bestaan in welke kritieke processen uitvallen, welke afhankelijkheden bepalend zijn en welke hersteltijd nodig is, met risico op ongecontroleerde uitval en hogere maatschappelijke en financiële schade.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	BCM ondersteunt wettelijke en normatieve kaders die continuïteit en risicobeheersing raken, waaronder Wet veiligheidsregio's, Gemeentewet, Cyberbeveiligingswet/NIS2, BIO en Archiefwet. De exacte verplichtingen verschillen per proces; BCM zorgt voor aantoonbare beheersing van risico's, afhankelijkheden en herstelmaatregelen.
Maatschappelijk effect	Kritieke dienstverlening blijft bij verstoringen zoveel mogelijk beschikbaar; schade wordt beperkt en herstel versneld. Meetbare resultaten eind 2028: • 100% van de kritieke processen is geïdentificeerd en voorzien van impact-/risicoanalyse en continuïteitsplan; • voor 100% zijn maximale uitvalduur, herstellprioriteit en kritieke afhankelijkheden vastgesteld; • 100% van de proceseigenaren is geïnstrueerd/getraind; • jaarlijks minimaal één organisatiebrede BCM-oefening; • BCM is geborgd in de reguliere P&C-risicomanagementcyclus.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	<i>Onvoorzien:</i> Nee; de noodzaak is voorzienbaar, concrete verstoringen niet.

	<i>Onvermijdbaar:</i> Ja; de gemeente moet continuïteit van kritieke dienstverlening en risicobeheersing organiseren. <i>Onuitstelbaar:</i> Gedeeltelijk; analyses en prioritering moeten nu starten, maatregelen kunnen risicogericht worden gefaseerd.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Vooraf prioriteiten, afhankelijkheden en herstelmaatregelen vastleggen voorkomt improvisatie, dubbel werk en onnodige uitval. Eigen kennis wordt benut en geborgd; prioritering en interne herverdeling worden benut waar dit realistisch is.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Krachtig verder!'	Het coalitieakkoord zet in op een "toekomstbestendige ambtelijke organisatie en bedrijfsvoering", een organisatie die kan inspelen op wijzigende omstandigheden en wet- en regelgeving, en op "cyberveiligheid en digitale veiligheid" en "maatschappelijke weerbaarheid en continuïteit". Deze bouwsteen geeft hier mede uitvoering aan.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Bouwt voort op informatiebeveiliging, crisisbeheersing, risicomanagement en bestaande continuïteitsmaatregelen. Nieuw is de gemeentebrede, uniforme en structurele BCM-aanpak.
Acties en planning	2027: projectorganisatie; kritieke processen; impact-/risicoanalyses; eerste continuïteitsplannen; opleiding proceseigenaren; eerste oefening. 2028: plannen afronden; verbetermaatregelen; tweede oefening; actualiseren en borgen. 2029 e.v.: beheer, actualisatie en jaarlijks oefenen in de reguliere organisatie.
Personele effecten	De drie bouwstenen worden uitgevoerd vanuit één schaalbare projectorganisatie. Bij alleen BCM bestaat de kern uit projectleider 16 uur/week, deelprojectleider BCM 16 uur/week (daarna ongeveer 12), ondersteuning 8 uur/week en communicatie 4 uur/week. Daarnaast is ongeveer 1.600 uur per jaar vakinhoudelijke inzet nodig van proceseigenaren en specialisten, onder meer uit ICT/informatievoorziening, informatiebeveiliging, HR, facilitair/vastgoed, dienstverlening, sociaal domein, financiën, inkoop, juridisch en privacy. Gezien de bestaande werkdruk is tijdelijke capaciteitsvrijmaking nodig; per functie wordt eerst gezien wat via prioritering, fasering of herverdeling kan en anders via tijdelijke vervanging/externe ondersteuning. Bij alleen BCM wordt maximaal €400.000 per jaar geraamd: circa 2.000 uur kernprojectorganisatie + 1.600 uur vakinhoudelijke inzet, tegen gemiddeld €105 per uur. Dit is geen budget voor een extern projectteam, maar voor het vrijmaken van eigen medewerkers. Niet-benodigde vervangingsruimte wordt niet benut.

Begrotingswijziging	2027	2028	2029	2030
---------------------	------	------	------	------

(afronden op € 1.000)				
Investering				
Exploitatielast structureel: jaarlijks oefenen	10.000	10.000	10.000	10.000
Exploitatielast incidenteel: tijdelijke uitvoeringscapaciteit BCM incl. basis projectsturing en flexibele vervanging vakspecialisten	400.000	400.000		
Exploitatielast incidenteel: implementatie verbetermaatregelen voortkomend uit BIA's en oefeningen	PM	PM		
Beschikbare dekking				
Effect saldo	10.000	10.000	10.000	10.000

Volgnummer: 10	
Onderwerp: Continuïteit en weerbaarheid – Samenleving & Crisis (werklijn 2)	
Programma/Thema: Dienstverlening en samenwerking	
Portefeuillehouder: Continuïteit en weerbaarheid	
Inhoud: Samenleving & Crisis richt zich op voorbereiding van inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en hulpdiensten op crises en langdurige verstoringen. Centraal staan zelf- en samenredzaamheid, crisiscommunicatie, kwetsbare groepen, noodsteunpunten en handelingsperspectieven bij uitval van energie, water, telecom of digitale voorzieningen. Vitale maatschappelijke functies, partners, locaties en middelen worden in kaart gebracht en afspraken worden geoefend. Deze bouwsteen maakt deel uit van het project Continuïteit en Weerbaarheid.	
Doel: Het handelingsvermogen en de zelf- en samenredzaamheid versterken, zodat maatschappelijke ontwrichting wordt beperkt en ondersteuning beschikbaar is voor wie deze het meest nodig heeft.	
Autonoom/niet autonoom	Grotendeels autonoom. Geopolitieke spanningen, klimaatverandering, digitale dreigingen en afhankelijkheid van vitale voorzieningen vergroten de kans op langdurige verstoringen. Landelijk en regionaal groeit de inzet op maatschappelijke weerbaarheid. <i>Waarom nu?</i> Aansluiten bij Veiligheidsregio Twente en landelijke kaders voorkomt afwijkende lokale oplossingen. Lokale netwerken, afspraken en voorzieningen kosten tijd en kunnen niet tijdens een crisis worden opgebouwd; uitvoering kan wel gefaseerd plaatsvinden.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wet veiligheidsregio's en Gemeentewet vormen kaders voor crisisvoorbereiding en optreden bij verstoringen. Maatschappelijke weerbaarheid, zelfredzaamheid en noodsteunpunten zijn niet op alle onderdelen afzonderlijk wettelijk verplicht; deze bouwsteen geeft ook invulling aan landelijke en regionale beleidsontwikkelingen.
Maatschappelijk effect	Inwoners weten beter wat zij kunnen doen; kwetsbare groepen en lokale netwerken zijn beter in beeld; partners kennen hun rol en informatie en ondersteuning zijn beter georganiseerd. <i>Meetbare resultaten:</i> Eind 2027: prioritaire scenario's, kwetsbare groepen, partners en voorzieningen in beeld; lokaal netwerk en uitvoeringsplan vastgesteld; functies/locaties/randvoorwaarden noodsteunpunten bepaald; inwoners gemeentebreed geïnformeerd. Eind 2028: werkafspraken met kernpartners; inzetbare handelingsperspectieven en communicatieproducten; aanpak voor beperkt zelfredzame inwoners; noodsteunpunten operationeel voorbereid voor zover kaders dit toelaten; minimaal één integrale praktijksimulatie; structurele taken belegd.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	<i>Onvoorzien:</i> Nee; de ontwikkeling is voorzienbaar, concrete crises niet. <i>Onvermijdbaar:</i> Gedeeltelijk; niet alle maatregelen zijn verplicht, crisisvoorbereiding en samenwerking wel noodzakelijk.

	<i>Onuitstelbaar</i> : Gedeeltelijk; maatregelen kunnen worden gefaseerd, maar lokale voorbereiding, netwerken en regionale aansluiting moeten nu starten.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Bestaande lokale netwerken, regionale samenwerking en landelijke initiatieven worden benut om dubbeling te voorkomen. Per functie wordt bekeken wat kan via prioritering, fasering of interne herverdeling; gezien de werkdruk wordt rekening gehouden met tijdelijke vervanging.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Krachtig verder!'	Het coalitieakkoord benoemt "maatschappelijke weerbaarheid en continuïteit", "preventie en voorlichting, zodat inwoners en ondernemers weten wat ze kunnen doen", samenwerking met inwoners en maatschappelijke organisaties, "de eigen kracht van inwoners" en "een sterke sociale basis, preventie, vroegsignalering". Deze bouwsteen geeft hier mede uitvoering aan.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Bouwt voort op crisisbeheersing, openbare orde en veiligheid, communicatie en samenwerking met maatschappelijke partners. Nieuw is de integrale, structurele aanpak van maatschappelijke weerbaarheid en voorbereiding op langdurige uitval.
Acties en planning	2027: deelproject inrichten; regionale/landelijke aansluiting; risico's, partners en kwetsbare groepen inventariseren; netwerk en uitvoeringsplan; noodsteunpunten voorbereiden; eerste communicatie. 2028: maatregelen uitvoeren; afspraken vastleggen; scenario oefenen; handelingsperspectief communiceren; noodsteunpunten verder uitwerken; evalueren en borgen.
Personele effecten	Deze bouwsteen gebruikt de schaalbare projectorganisatie van Continuïteit en Weerbaarheid. Bij uitvoering naast BCM zijn centrale projectleiding en ondersteuning al beschikbaar. Aanvullend zijn nodig: deelprojectleider 12 uur/week, ongeveer 4 uur/week extra communicatie en ongeveer 450 uur/jaar vakinhoudelijke inzet vanuit o.a. OOV/crisisbeheersing, sociaal domein, dienstverlening, facilitair/vastgoed en maatschappelijke netwerken. Gezien de bestaande werkdruk is tijdelijke capaciteitsvrijmaking noodzakelijk; prioritering/herverdeling wordt benut waar mogelijk, anders tijdelijke vervanging of externe ondersteuning. Met BCM: maximaal € 125.000 aanvullende capaciteit per jaar (ongeveer 550 uur deelprojectleiding, 185 uur communicatie en 450 uur vakspecialisten). Zonder BCM en bij zelfstandige uitvoering: maximaal € 250.000 per jaar inclusief basisprojectorganisatie. Bij meerdere bouwstenen zonder BCM wordt één basisprojectorganisatie gedeeld. Niet-benodigde vervangingsruimte wordt niet benut.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investerings				
Exploitatielast structureel: na implementatie afhankelijk van gekozen maatregelen			PM	PM
Exploitatielast incidenteel: aanvullende uitvoeringscapaciteit Samenleving & Crisis bij uitvoering naast BCM	125.000	125.000		
Exploitatielast incidenteel: werkbudget Samenleving & Crisis	15.000	15.000		
Exploitatielast incidenteel: inrichting/exploitatie noodsteunpunten			PM	PM
Beschikbare dekking				
Effect saldo			PM	PM

Toelichting: € 125.000 geldt als BCM doorgaat en de basisprojectorganisatie beschikbaar is; zonder BCM bedraagt zelfstandige uitvoering maximaal € 250.000 per jaar (in plaats van € 125.000). Het werkbudget van € 15.000 is voor communicatie, bijeenkomsten, kleinschalige oefeningen/pilots en materialen. Fysieke inrichting/exploitatie van noodsteunpunten wordt vanaf 2029 geraamd zodra kaders en lokale behoefte duidelijk zijn.

Volgnummer: 11

Onderwerp: Onderzoek naar de omvang en kosten van de installatie van GACS

Programma: Leefomgeving en veiligheid/Cultuur, sport en onderwijs

Portefeuillehouder: Vastgoed inclusief onderwijshuisvesting

Inhoud:

Utiliteitsgebouwen met een verwarmings- of airco-installatie vanaf 290kW nominaal vermogen moeten vanaf 1 januari 2026 een gebouwautomatiserings- en controlesysteem (GACS) hebben op basis van de EPBD III (Energy Performance of Buildings Directive, een Europese richtlijn die stap voor stap in de Omgevingswet wordt opgenomen). Dit om energie te besparen, kosten te verlagen en het binnenklimaat te verbeteren.

Binnen een GACS komen gebouwautomatisering en energiemonitoring samen. Het systeem zorgt voor het permanent registreren, bijhouden, analyseren en bijsturen van het energieverbruik. Het toetst automatisch de energie-efficiëntie van een gebouw, spoort rendementsverliezen op en geeft verbetervoorstellen door aan de beheerder. Het systeem laat technische bouwsystemen en andere apparaten in het gebouw onderling communiceren.

Het Huis van Borne en het sportcentrum Borne voldoen aan deze wetgeving. Maar van de overige gemeentelijke gebouwen moet onderzocht worden:

- Of ze een verwarmings- of airco-installatie hebben met 290 kW nominaal vermogen of meer (verplichting vanaf 1-1-2026) of van 70 kW nominaal vermogen of meer (verplichting vanaf 1-1-2030).
- Van welke gebouwsystemen in het gebouw het wenselijk is dat er onderling gecommuniceerd wordt.
- Welk binnenklimaat in de verschillende ruimtes gewenst is.

Een GACS is daarmee gebouwspecifiek en vereist maatwerk. De kosten van de installatie hangen af van systeemgrootte, de gewenste functionaliteiten, de implementatiecomplexiteit en de specifieke gebouwsituatie. De kosten variëren dan ook flink per gebouw: voor een basis-GACS-systeem enkele duizenden euro's voor kleinere gebouwen tot tienduizenden euro's voor grotere, complexe installaties. Bovengenoemd onderzoek moet ons inzicht geven.

Afhankelijk van de bestaande systemen en het type gebouw verdient een GACS zichzelf ook terug binnen enkele jaren. Een GACS zorgt voor een directe daling van het gas- en elektriciteitsverbruik door slimme klimaatregeling en tijdschema's.

Doel:

Voldoen aan de GACS-regelgeving zodat energie bespaard wordt, kosten verlaagd worden en het binnenklimaat verbeterd wordt.

Autonoom/niet autonoom	Autonoom: de GACS komen door wetswijzigingen op ons af.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Dit is een wettelijke verplichting. Niet voldoen aan de verplichting kan leiden tot boetes of dwangsommen.
Maatschappelijk effect	Energie besparen, kosten verlagen en het binnenklimaat verbeteren.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar, beperkt uitstelbaar. In 2026 moesten grote en in 2030 moeten ook middelgrote gebouwen voorzien zijn van GACS. Als we aan de wettelijke verplichting in 2030 willen voldoen, moeten we de komende jaren wel een onderzoek uitvoeren, anders weten we niet welke kosten er in 2029 op ons afkomen. Het onderzoek kan in het financieel meest gunstige jaar ingepland worden, maar niet uitgesteld tot na de huidige

	begrotingsperiode. Vooralsnog is de gemeente zelf bevoegd gezag om te handhaven. Waarschijnlijk komt deze bevoegdheid bij het ODT te liggen.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	Duurzaamheid is daarbij niet alleen een technische opgave, maar ook een maatschappelijke opgave. Het gaat om energiebesparing, een groene klimaatbestendige leefomgeving en verstandig omgaan met grondstoffen. Concreet betekent dit: inzetten op energiebesparing en verduurzaming van woningen en gebouwen.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Een energiezuinige vastgoedportefeuille is een uitgangspunt in de nota Vastgoedbeleid 2025.
Acties en planning	Voorgesteld wordt het onderzoek begin 2027 extern uit te laten voeren. Uit het onderzoek moet blijken welke gebouwen het eerst aangepakt moeten worden. In overleg met de gebruikers van de gebouwen wordt gekeken welk GACS-systeem het meest geschikt is. Vervolgens zullen offertes opgevraagd worden voor het installeren van de GACS met een verplichting in 2026. Daarna wordt afzonderlijk krediet voor de installatie van de GACS aangevraagd. In de jaren daarna zal budget aangevraagd worden voor de GACS-verplichting die gaat gelden vanaf 2030.
Personele effecten	In 2027 houdt team vastgoed in haar planningen rekening met de inzet van uren. Gezien al het nieuwe vastgoed lukt het niet om dit al in 2026 op te pakken.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	25.000			
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

Volgnummer: 12**Onderwerp: Omvang van de reserve MJOP's en investeringen in het vastgoed B****Programma: Leefomgeving en veiligheid****Portefeuillehouder: Vastgoed inclusief onderwijshuisvesting****Inhoud:**

Verwezen wordt naar de paragraaf inhoud van bouwsteen Omvang van de reserve MJOP's en investeringen in het vastgoed scenario A.

We komen vanaf 2027 weer in een periode dat we het groot onderhoud dat in de MJOP's staat ook daadwerkelijk uitvoeren. Op basis van beleid willen we de reserve in scenario A voor 10 jaar vullen. Dit omdat een dergelijke reserve een goede egaliserende werking heeft waardoor de reserve geleidelijk gevuld wordt. Het is wettelijk verplicht om een reserve te hebben voor minimaal 4 jaar. Dit is uitgewerkt als scenario B uit in deze bouwsteen.

Om in scenario B de reserve op niveau te krijgen volstaat een storting in de reserve van € 540.000 in 2026 bij de jaarstukken. In de komende jaren is dan (op basis van de concept MJOP's) een jaarlijkse storting van € 55.000 nodig. Vervolgens fluctueren de jaarlijkse stortingen veel meer dan scenario A. Zie bijlage 1 figuur 1.

Een en ander is nog wel afhankelijk van de definitieve MJOP's die nog moeten worden opgesteld voor het Huis van Borne, het Sportcentrum en de Wensinkhof en daadwerkelijke realisatie van het onderhoud.

De investeringen blijven gelijk aan de ramingen in scenario A.

In figuur 2 in bijlage 1 zijn de verschillen tussen de stortingen in scenario A en scenario B in beeld gebracht. Tot 2031 is scenario B financieel gunstiger, maar daarna worden de sprongen groot en zijn er veel fluctuaties. De reserve in scenario A kent een betere egaliserende werking. In de grafieken zijn nu 30 onderhoudsjaren in beeld, maar het onderhoud en daarmee de fluctuaties van scenario B lopen langer door. De accountant en het BBV raden scenario B af.

Doel:

De reserve bevat voldoende middelen om het beheer en onderhoud volgens het vastgoedbeleid uit te kunnen voeren. De gemeente gaat op basis van de wetgeving akkoord met een reserve voor de komende 4 jaar (en niet met het vastgoedbeleid evenals het advies van de accountant waarin een reserve voor een periode van 10 jaar is opgenomen).

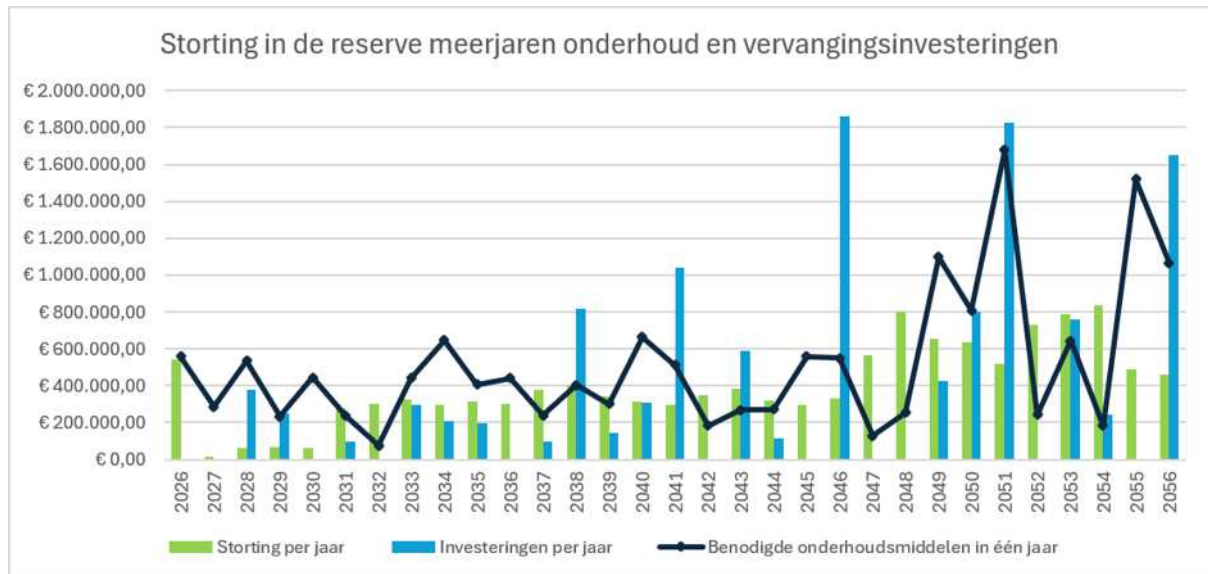
Autonoom/niet autonoom	Autonoom: deze kosten zijn het gevolg van eerdere besluitvorming over nieuwbouw, renovatie en omvang van de reserve.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	De BBV beveelt aan om de lasten voor groot onderhoud op te nemen in een voorziening (voorkeur) dan wel een reserve om op die manier de lasten voor groot onderhoud te egaliseren over de jaren. Minimaal moet een periode van 4 jaar afgedekt zijn, bij voorkeur een periode van 10 jaar omdat dan de egaliserende werking beter is.
Maatschappelijk effect	Kwalitatief goed onderhoud is noodzakelijk om onze panden aantrekkelijk te houden voor bezoekers en gebruikers.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar en onuitstelbaar, wel aanpasbaar – zie scenario A.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	De egaliserende werking van de reserve is in scenario A beter omdat het onderhoud over een langere tijdsperiode wordt afgedekt.

Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	'Leefbaarheid: Een veilige, schone en fijne plek waar iedereen zich thuis voelt'. En 'Voor goede publieke sportaccommodaties staat de gemeente aan de lat'.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Dit alles wordt voorgesteld op basis van de nota Vastgoedbeleid 2025.
Acties en planning	Wanneer de MJOP's van de nieuwe en verbouwde panden van de gemeente (Huis van Borne, sportcentrum Borne) zijn opgesteld, zal een actualisatie van deze raming plaatsvinden. Voor de sloop van De Wingerd en de resterende levensduur van het zwembad volgen de komende begrotingsperiode voorstellen.
Personele effecten	Geen

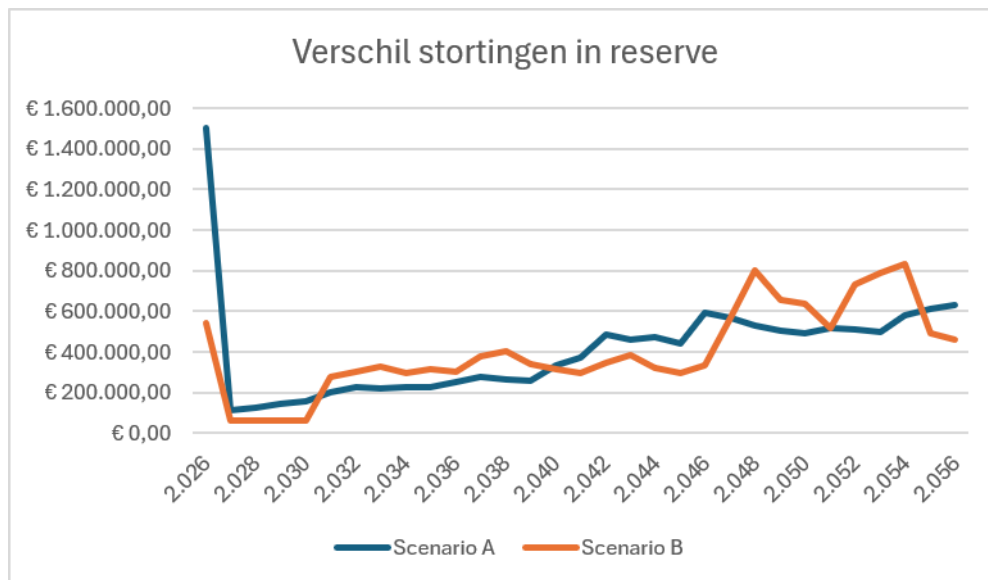
Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investing		376.000	250.000	
Exploitatielast structureel (kapitaallasten)			37.000	61.000
Exploitatielast structureel (storting reserve)	60.000	60.000	60.000	60.000
Beschikbare dekking				
Effect saldo	60.000	60.000	97.000	121.000

Bijlage 1

Figuur 1



Figuur 2



Volgnummer: 13	
Onderwerp: Beheer openbare ruimte	
Programma: Leefomgeving en veiligheid	
Portefeuille: Openbare ruimte	
Inhoud: Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte bestaat uit de volgende activiteiten, en deze bouwsteen gaat over de dikgedrukte onderdelen: - Dagelijks verzorgend onderhoud (geborgd in de dienstverleningsovereenkomst met Twente Milieu). - Technisch onderhoud (exploitatie) - Levensduurverlengend onderhoud en vervanging (krediet kapitaalgoederen) - Vernieuwing van 9 'oude' wijken (reserve kapitaalgoederen) - Achterstallig onderhoud (voorziening) Op 27 mei 2025 is het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte vastgesteld. In dit document is aangekondigd dat hierop volgend het beheerplan Openbare Ruimte zal worden aangeboden. In dit beheerplan staat per beheerdomein de omvang en kwaliteit van het areaal beschreven evenals de beheerstrategie en bijbehorende uitgangspunten. Op basis van recente inspecties zijn benodigde onderhoudsbudgetten en te verwachten investeringen in beeld gebracht. Dit in de vorm van technisch onderhoud, levensduur verlengd onderhoud en vervanging.	
Doel: De gemeente Borne hanteert een gestructureerde aanpak voor het onderhouden en vernieuwen van de openbare ruimte, met als doel het waarborgen van veiligheid, leefbaarheid en beheersbare kosten op lange termijn.	
Autonoom/niet autonoom	Dit betreft een autonome ontwikkeling.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Het is een wettelijke taak. De openbare ruimte dient schoon, heel en veilig te zijn.
Maatschappelijk effect	Draagt bij aan een veilige, bereikbare en aantrekkelijke leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Er hebben in de afgelopen periode inspecties plaatsgevonden. Een deel van de opgaven is onuitstelbaar vanwege veiligheidsrisico's en achterstallig onderhoud.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Door werkzaamheden planmatig te programmeren, en als het kan integraal aan te vliegen en te koppelen aan het meerjarig investeringsprogramma (MJIP), worden kapitaalvernietiging en ondoelmatige inzet van middelen voorkomen.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	"Een schone en verzorgde leefomgeving draagt bij aan het woonplezier en de leefbaarheid in Borne, Hertme en Zenderen. Een aantrekkelijke openbare ruimte vraagt om goed beheer, onderhoud en een zorgvuldige inrichting. Daarom wordt ingezet op een integrale aanpak van beheer, onderhoud en inrichting van de openbare ruimte (IBOR). Er wordt gewerkt aan klimaatbestendige wijken, met aandacht voor riolering, waterberging, vergroening en een prettige leefomgeving. De wijkvernieuwing zoals ingezet met het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte wordt voortvarend uitgevoerd."

Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Dit is een vervolg op het vastgestelde IBOR en dient ter vervanging van de Nota Kapitaalgoederen.
Acties en planning	Dit betreft continuering en optimalisatie van huidige werkzaamheden.
Personele effecten	Voorgestelde maatregelen sluiten aan bij de bestaande werkwijze en vereisen geen uitbreiding of aanpassing van de huidige formatie.

Begrotingswijziging	2027	2028	2029	2030
Investering	417.500	417.500	417.500	417.500
Exploitatielast structureel (kapitaallasten)		28.700	57.400	86.100
Exploitatielast structureel (onderhoudsbudgetten)	63.650	63.650	63.650	€ 63.650
Beschikbare dekking	-28.100	-28.100	-28.100	-28.100
Effect saldo	35.550	64.250	92.950	121.650

Volgnummer: 14	
Onderwerp: Programma externe veiligheid	
Programma: Wonen en ondernemen	
Portefeuillehouder: Ruimtelijke ordening	
Inhoud: Het Beleidskader voor externe veiligheid (EV) is dusdanig verouderd dat dit herzien moet worden. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn er op het thema externe veiligheid de nodige veranderingen geweest. Zo wordt er onder de Omgevingswet gewerkt met aandachtsgebieden voor brandgevaar, explosiegevaar en gevaar voor een gifwolk waarbij de gemeente keuzes moet maken over de manier waarop zij hiermee wil omgaan in relatie tot het toestaan van (zeer) kwetsbare gebouwen en locaties. Andersom geldt dit ook; dus willen we nieuwe risicovolle activiteiten toestaan in de buurt van (zeer) kwetsbare gebouwen. Vanwege de roep om juist in de spoorzone meer te verdichten is het belangrijk om dit onderwerp te herzien zodat we een goede afweging kunnen maken over hoeveel risico we acceptabel vinden op welke plek. De bouwsteen is dan ook bedoeld om incidenteel geld beschikbaar te stellen om een programma voor EV op te stellen.	
Doel: Het opstellen van een programma voor externe veiligheid waarin keuzes gemaakt worden die de gemeente mee kan nemen in verdere planvorming of het beoordelen van initiatieven.	
Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom: Er zijn enkele initiatieven geweest waarbij EV een issue was, bijv. Jonge Poerink. Hier moeten nu ad-hoc beslissingen op worden genomen. Voor 2032 dient er wel een programma voor EV te zijn.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	Het beleidsstuk helpt bij afwegingen over nieuwe initiatieven in de buurt van risicobronnen zoals het spoor, snelweg, gasleidingen etc. maar ook andersom, dus is het toegestaan om een nieuw gevaarsetting toe te staan in de buurt van kwetsbare gebouwen? Het maatschappelijk effect is daardoor met name ruimtelijk.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	N.v.t.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Efficiencyvoordeel wordt behaald in de ruimtelijke afweging. Nu worden hier afzonderlijke besluiten over genomen wat extra tijd kost en niet bijdraagt aan uniform beleid. Met het vaststellen van een programma EV kan hier eenduidig op worden besloten.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	Een veilige leefomgeving is essentieel voor het woonplezier en de leefbaarheid in Borne, Hertme en Zenderen. Veiligheid is daarbij zowel een voorwaarde als een sluitstuk: zonder veiligheid kunnen andere beleidsdoelen, zoals leefbaarheid, woningbouw of sociale voorzieningen, niet goed worden gerealiseerd, en een veilige omgeving vormt tegelijkertijd het punt waar alles samenkomt (pagina 17).
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Formeel is het een herziening van een stuk uit 2014. Dit heeft vanwege de verstreken termijn en de vele wijzigingen op het vakgebied weinig relevante waarde meer.

Acties en planning	Na opname in en vaststelling van de kadernota kan er gewerkt worden met externe partijen aan het opstellen van een programma EV in 2027.
Personele effecten	Capaciteit benodigd van collega's RO en Beleidsadviseur Milieu.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	25.000			
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

Volgnummer: 15	
Onderwerp: Fontein Dorsetplein	
Programma: Leefomgeving en veiligheid	
Portefeuillehouder: Beheer openbare ruimte	
Inhoud: De fontein op het Dorsetplein functioneert niet meer en vraagt om herstel. Op basis van een door Rots Maatwerk opgesteld voorstel is een investering van € 75.000 noodzakelijk om de installatie weer veilig, betrouwbaar en volledig functioneel te maken. Bij een eerdere bezuinigingsronde in 2019 is de fontein uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Twente Milieu gehaald. Hierdoor ontbreekt momenteel een structurele onderhoudsregeling. Het benodigde verzorgende en technische onderhoud wordt sindsdien uitgevoerd via incidentele opdrachten. Dit betreft onder meer het in- en uitschakelen van de fontein, het reinigen van de betonplaten vanwege algengroei en gladheid en het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade door zwaar verkeer. Naast de noodzakelijke investering is voor een duurzame instandhouding van de fontein structureel technisch en verzorgend onderhoud vereist. De jaarlijkse kosten hiervan worden geraamd op € 6.000 tot € 8.000. Het ligt voor de hand deze werkzaamheden structureel te beleggen via de DVO met Twente Milieu of door middel van een onderhoudscontract met Rots Maatwerk.	
Doel: Een goed werkende fontein waarbij onderhoud en beheer geregeld zijn.	
Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom. We kunnen de fontein weghalen, het verwijderen brengt beperkte kosten met zich mee.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	De fontein bevindt zich op een prominente locatie in het centrum van Borne en draagt bij aan de uitstraling en beleving van het Dorsetplein. Het niet functioneren van de fontein heeft in het verleden regelmatig geleid tot meldingen van inwoners en ondernemers.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvoorzien omdat het onderhoud in 2019 is wegbezuinigd.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	N.v.t.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie- akkoord)	Een bruisend en levendig centrum en ruimte voor ondernemers Een aantrekkelijke openbare ruimte vraagt om goed beheer, onderhoud en een zorgvuldige inrichting. De wens om meer water zichtbaar in het centrum terug te brengen.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Het betreft de reparatie van een bestaande fontein.
Acties en planning	
Personele effecten	Geen.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering	75.000			
Exploitatielast structureel (kapitaallasten)		2.500	2.500	2.500
Exploitatielast structureel (onderhoud)	8.000	8.000	8.000	8.000
Beschikbare dekking				
Effect saldo	8.000	10.500	10.500	10.500

Volgnummer: 16	
Onderwerp: 0,5 fte boa structureel maken	
Programma: Leefomgeving en veiligheid	
Portefeuillehouder: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	
Inleiding De boa-capaciteit is nu 3,5 fte structureel. De 0,5 fte is hierbij lange tijd niet ingevuld geweest omdat er geen halve formatieplek geworven kon worden. In de halfjaarrapportage 2025 is deze capaciteit incidenteel voor een jaar verhoogd met 0,5 fte zodat de formatie uitkwam op vier fte en de extra plek met een boa kon worden ingevuld. Extra capaciteit op dit gebied is niet incidenteel in te vullen vanwege het gebrek aan bevoegdheden tot een boa daadwerkelijk benoemd wordt. Procedures hiervoor vergen helaas (te) lange tijd. Deze “proceduretijd” verliezen we als we de tijdelijke boa niet langer in dienst houden. Ook daarom verdient het sterk de voorkeur om de tijdelijke boa voor onbepaalde tijd aan ons te verbinden. De inzet van vier boa's is bijzonder wenselijk omdat de boa's altijd in koppels fungeren. We kunnen dan optimaal functioneren, iets wat met 3,5 fte minder effectief is.	
Doel: De capaciteit van de boa-formatie optimaal benutten en daarom structureel verhogen met 0,5 fte naar vier fte.	
Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom. De verhoging is een roep om een stevigere inzet op het gebied van toezicht en handhaving.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	Intensivering van de inzet op het gebied van toezicht en handhaving.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	We hebben de extra boa voor een jaar aangenomen volgens het besluit in de halfjaarrapportage 2025. Door de formatie structureel te maken, kan de extra boa blijvend ingezet worden. Dit maakt nu het juiste moment om deze omzetting van incidenteel naar structureel te maken.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	We hebben door de ophoging van 0,5 fte een volle formatieplek kunnen invullen. Tot op heden was de 0,5 fte niet of nauwelijks in te vullen.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	Een veilig Borne en passende handhaving: Een veilige leefomgeving is essentieel voor het woonplezier en de leefbaarheid in Borne, Hertme en Zenderen. Het beleid richt zich daarom op preventie, toezicht en handhaving, waarbij wordt gestreefd naar een balans tussen veiligheid, leefbaarheid en burgerparticipatie. Belangrijke uitgangspunten zijn dat toezicht effectief en zichtbaar is, dat handhaving doelgericht en proportioneel gebeurt, en dat inwoners worden betrokken bij het signaleren van problemen en het bedenken van oplossingen.

Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Het VTH-beleid.
Acties en planning	Als deze bouwsteen gehonoreerd wordt, zal structureel invulling worden gegeven aan de formatieruimte.
Personele effecten	0,5 fte structureel aan de formatie toevoegen voor de inzet van een boa.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investing				
Exploitatielast structureel	37.000	37.000	37.000	37.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	37.000	37.000	37.000	37.000

Volgnummer: 17	
Onderwerp: Fietssnelweg F35 tussen Borne en Almelo	
Programma: Leefomgeving en veiligheid	
Portefeuillehouder: Mobiliteit en parkeren	
Inhoud: De F35 wordt de ruggengraat van het fietsnetwerk in de Regio Twente. Deze is van groot belang als snelle en veilige fietsverbinding naar Hengelo en Almelo. Het ontbrekende traject vanaf de Oonksweg naar Het Hag (bij de gemeentegrens met Almelo) heeft een hoge prioriteit voor de provincie Overijssel. Het ontwerp is in 2025 door de provincie verder uitgewerkt en de aanleg van dit gedeelte richting Almelo vergt (inclusief verwerving) een investering van € 6.000.000. De provincie geeft nu nog 75% subsidie, dit kan in de toekomst afnemen. De eigen bijdrage van de gemeente Borne bedraagt € 1.500.000. Eerder hebben alle betrokken gemeenten zich gecommitteerd aan de F35 als een belangrijk project, met als doel een snelle en volledige realisatie.	
Doel: De gemeente Borne hecht veel waarde aan lopen en fietsen (STOMP-principe). De F35 draagt bij aan een betere fietsbereikbaarheid van de gehele regio. Met de aanleg van dit laatste stuk F35 ontstaat een snelle en veilige fietsverbinding tussen Borne en Almelo. Fietsen draagt niet alleen bij aan een betere gezondheid en het welzijn, maar draagt ook bij aan een beter klimaat. Snelle aanleg is noodzakelijk omdat de financiële bijdrage van de provincie in de toekomst komt te vervallen.	
Autonoom/niet autonoom	Deze ontwikkeling staat niet op zichzelf. De gemeente Almelo is bezig met planvorming en wil de F35 tot aan de gemeentegrens van Borne in 2028 aanleggen. Als wij hierop willen aansluiten, moeten we in 2027 met uitwerking en verwerving beginnen. Er zijn regionale afspraken gemaakt over de aanleg van de F35.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	De aanleg van de F35 is geen wettelijke verplichting.
Maatschappelijk effect	Uitgangspunt van de raad is het STOMP-principe. Lopen en fietsen geven we prioriteit. Dit bevordert gezonde mobiliteit zoals fietsen en wandelen. De F35 maakt deel uit van het regionale fietsnetwerk. Met de aanleg van de F35 ondersteunen we het STOMP-principe en komen we regionaal gemaakte afspraken met de provincie Overijssel en de overige gemeenten na.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	De aanleg van de F35 kan uitgesteld worden, alleen weten we niet tot hoelang de subsidie van 75% nog door de provincie wordt gegeven. Daarnaast zien we dat bouwkosten elk jaar stijgen. Nu uitstellen zorgt dus voor hogere investering in de toekomst.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Het traject is uitgewerkt, door te starten met de verdere uitwerking in 2027 kan de F35 in 2029/2030 aangelegd worden. De planning van gemeente Almelo is ook 2029 gereed. Door eerder te starten met de aankoop en aanleg van de F35 gaan we meerkosten voorkomen. De F35 is dan eerder gereed dan de Vloedbeltverbinding maar deze kan nadien goed ingepast worden. Ter hoogte van de onderdoorgang zal de F35 dan met een dek over de onderdoorgang aangelegd worden. Kosten worden in de Vloedbeltverbinding voorzien.

Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	In het coalitieakkoord staat onder thema Mobiliteit en parkeren concreet het inzetten op de realisatie van de ontbrekende schakel Borne-Almelo in de fietssnelweg F35". Bij het thema Zorg en welzijn wordt de "inclusieve samenleving" genoemd. Fietsen draagt hier sterk aan bij.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Binnen de gemeenten, Regio Twente en de provincie Overijssel is de F35 een majeur project met hoge prioriteit. Het college en de raad hebben in het verleden commitment uitgesproken om de F35 volgens het 'Masterplan F35' aan te leggen. Daarnaast heeft de raad in het kader van de Mobiliteitsvisie uitgangspunt 5: 'De F35 de drager van ons fietsnetwerk te maken en deze uit te breiden naar Almelo' vastgesteld. In het huidige coalitieakkoord is de aanleg van de F35 nogmaals genoemd. Tot slot heeft de raad de Omgevingsvisie vastgesteld met daarin opgenomen de F35.
Acties en planning	De kosten voor de aanleg van de F35 zijn uitgewerkt aan de hand van een voorlopig ontwerp. Als we in 2028/2029 de F35 willen aanleggen zal er in 2027 een bestek gemaakt moeten worden, gesprekken met grondeigenaren gevoerd moeten worden en grond worden verworven. Tegelijkertijd kan het omgevingsplan worden gemaakt. Voor eventuele bodemvervuiling heeft gemeente een reserve gevormd.
Personele effecten	De uren voor dit project kunnen ook voor 75% gesubsidieerd worden. Afhankelijk van de beschikbaarheid van een projectleider kan deze ook eventueel ingehuurd worden. Verdere werkzaamheden kunnen vanuit de bestaande capaciteit uitgevoerd worden. Eventuele extra inhuur kan ook op het project gezet worden.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering		1.500.000		
Exploitatielast structureel				70.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo				70.000

Programma 3 Wonen en ondernemen

Volgnummer: 18
Onderwerp: Inzet gedeelte van de ontvangen middelen realisatiestimulans
Programma: Wonen en ondernemen
Portefeuillehouder: Wonen
Inhoud: De gemeente heeft een hoge ambitie op het gebied van sociale en betaalbare woningbouw. De realisatie van deze woningen staat echter onder druk. Op veel ontwikkellocaties is sprake van aanzienlijke bijkomende kosten, onder andere als gevolg van sloop, bodemsanering, investeringen in groen en eisen ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Deze kosten hebben een drukkend effect op de grondexploitatie en daarmee op de haalbaarheid van projecten. Daarnaast blijven de bouwkosten stijgen door schaarste aan personeel en materialen. Dit heeft met name tot gevolg dat er dan vaak geen sociale woningbouw kan worden gerealiseerd. Om sociale woningbouw te kunnen blijven realiseren is aanvullende inzet gewenst. Voor de komende jaren ligt er een substantiële woningbouwopgave. Van het totale bouwprogramma wordt een betaalbaarheidsverdeling nagestreefd van 30% sociale huur/40% midden/30% vrije sector. Op basis van het huidige programma is dit haalbaar, maar de realisatie is afhankelijk van meerdere factoren o.a. bezwaar- en beroepsprocedures, termijnen bouwrijp maken, marktomstandigheden (verkoop). Er is aangenomen dat de startbouw van gemiddeld 75 woningen per jaar kansrijk is. Dit zal per jaar beoordeeld moeten worden en aangepast moeten worden in de P&C op basis van de planning. De Rijksoverheid ondersteunt deze opgave via de Realisatiestimulans, waarbij gemeenten een bijdrage ontvangen van € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw is gestart. Het voorstel is om 60% van de middelen jaarlijks beschikbaar te houden om bij te kunnen dragen aan de sociale woningbouwopgave van de gemeente. Inzet middelen: De gemeente zet deze middelen gericht in om de haalbaarheid van sociale woningbouwprojecten te verbeteren. De middelen uit de bestemmingsreserve kunnen worden ingezet voor de realisatie van projecten met sociale huurwoningen, waarbij sprake is van kosten die noodzakelijk zijn voor de sociale woningbouwopgave, maar die een onrendabele exploitatie veroorzaken, zoals: • Sanering van bodemverontreiniging; • Aanvullende eisen door monumentale status; • Extra kwaliteitsverbetering openbare ruimte in combinatie met extra opgaven (bijv. ontmoeten/verblijven); • Infrastructurele aanpassingen buiten het plangebied om de woningbouw mogelijk te maken. • Tijdelijke woningbouwlocaties met een onrendabele exploitatie. Of in aanvulling op de woningbouwopgave • Realisatie van extra sociale huur • Huisvesting van prioritaire doelgroepen op verzoek van de gemeente (zoals woonwagenbewoners, statushouders). Door deze inzet wordt beoogd de continuïteit van de woningbouwproductie te waarborgen en de gestelde ambities voor sociale huur te realiseren.
Doel: Stimuleren betaalbare woningbouw

Autonoom/niet autonoom	Autonoom
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wettelijk – (wet versterking regie op de volkshuisvesting).
Maatschappelijk effect	Meer betaalbare woningbouw.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar, zonder bijdrage kunnen we onze doelen niet halen.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	N.v.t.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	- “Bouwen voor een gevarieerd aanbod van woningen in de drie segmenten: sociale huur, betaalbare koop en middenhuur, en vrije sector; - “De 30/40/30-verdeling van deze segmenten gebruiken als richtinggevend uitgangspunt binnen de gehele woningbouwprogrammering.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Niet van toepassing.
Acties en planning	Afspraken maken met o.a. Welbions voor de inzet van de middelen.
Personele effecten	N.v.t.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investerings	315.000	315.000	315.000	315.000
Exploitatietlast structureel				
Exploitatietlast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	315.000	315.000	315.000	315.000

Volgnummer: 19

Onderwerp: Starterslening

Programma: Wonen en ondernemen

Portefeuillehouder: Wonen

Inhoud:

De gemeente Borne ondersteunt starters op de woningmarkt met de Starterslening. De voorwaarden hiervoor zijn vastgelegd in de Verordening Starterslening gemeente Borne. De afgelopen vijf jaar zijn jaarlijks tussen de 9 en 21 startersleningen verstrekt. Voor de komende jaren wordt uitgegaan van gemiddeld 17 leningen per jaar. Om deze starters te kunnen blijven ondersteunen, is aanvullend budget nodig. Zonder extra middelen raakt het beschikbare budget uitgeput en kunnen geen nieuwe aanvragen meer worden toegekend. Voorgesteld wordt daarom om de komende vier jaar jaarlijks

€ 700.000 beschikbaar te stellen voor de Starterslening. Dit bedrag is gebaseerd op het verwachte aantal van gemiddeld 17 leningen per jaar. Het Startersfonds heeft een revolverend karakter. Dat betekent dat aflossingen van bestaande leningen terugvloeien naar het fonds en opnieuw kunnen worden uitgeleend aan nieuwe starters. Naar verwachting komt jaarlijks circa € 200.000 terug uit aflossingen. Hierdoor hoeft niet ieder jaar het volledige bedrag van € 700.000 opnieuw vanuit de gemeentelijke middelen beschikbaar te worden gesteld.

Financiën

Bij een jaarlijks beschikbaar budget van € 700.000 bedragen de rentelasten voor de gemeente in de eerste drie jaar circa 3%. Starters betalen gedurende de eerste drie jaar van hun lening geen rente en aflossing. De rentelasten komen in die periode daarom voor rekening van de gemeente. Bij een bedrag van € 700.000 gaat het om circa € 21.000 aan rentelasten per jaar. Daarnaast betaalt de gemeente aan Svn jaarlijks 0,5% beheerkosten over het fonds. Dit bedraagt circa € 4.000 per jaar. De totale jaarlijkse kosten bedragen daarmee in de eerste drie jaar circa € 24.500. Na drie jaar gaat de starter, afhankelijk van de financiële draagkracht, rente en aflossing betalen. Wanneer wordt uitgegaan van een rente van 4%, nemen de netto rentelasten voor de gemeente af. Bij € 700.000 bedraagt het verschil tussen 4% ontvangen rente en circa 3% rentekosten ongeveer € 7.000 per jaar.

Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	Ondersteunen starters bij het vinden van passende huisvesting.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Uitstelbaar, maar dan wordt het doel niet bereikt.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Niet van toepassing.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie- akkoord)	"Starters blijven ondersteunen bij de aankoop van hun eerste huis, bijvoorbeeld via de starterslening".
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Continuering verordening Starterslening gemeente Borne.
Acties en planning	Geld toevoegen aan Svn Fonds Starterslening, zodat weer leningen kunnen worden verstrekt.
Personele effecten	Niet van toepassing.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	24.500	24.500	24.500	-4.000
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

Volgnummer: 20	
Onderwerp: Nota Omgevingskwaliteit	
Programma: Wonen en ondernemen	
Portefeuille: Ruimtelijke ordening	
Inhoud: Op dit moment beschikt Borne over de 'Welstandsnota Borne' (2004). Aan de hand hiervan wordt bij de vergunningverlening beoordeeld of een bouwwerk voldoet aan redelijke eisen voor welstand. Omdat de Omgevingswet (2024) is gericht op integratie van welstand met de bouwregels van het omgevingsplan, is de regeling van welstandstoezicht bij de inwerkingtreding van deze wet verhuisd naar het omgevingsplan. Onder de Omgevingswet regelt de gemeente welstand dus zelf in het omgevingsplan. De gemeente moet bij het opstellen van het nieuwe omgevingsplan (voor 2032) dan ook regels over welstand opnemen in het omgevingsplan. Met het oog op de intenties en verplichtingen van de Omgevingswet en met het oog op het verouderde beleid is het wenselijk om een Nota Omgevingskwaliteit op te stellen.	
Doel: Bijdragen aan actueel integraal omgevingskwaliteitsbeleid (conform artikel 1.3 en artikel 2.1, lid 1 Omgevingswet).	
Autonoom	Autonoom: Het huidige toetsingskader hiervoor is (sterk) verouderd, met het oog hierop en de Omgevingswet is een actueel toetsingskader wenselijk.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wettelijk is bepaald dat gemeente Borne voor 2032 moet beschikken over een nieuw omgevingsplan, waarin ook regels met betrekking tot het uiterlijk van bouwwerken en over de plaatsing van bouwwerken moeten worden opgenomen. In het kader daarvan moet opnieuw naar het verouderde beleid worden gekeken om te bepalen op welke manier Borne dit opneemt in het Omgevingsplan. Daarnaast wordt op basis van de Omgevingswet van gemeenten gevraagd om een integraal omgevingskwaliteitsbeleid te ontwikkelen (waarvan welstandsbeleid onderdeel uitmaakt). Dit volgt uit artikel 1.3 en artikel 2.1, lid 1 van de Omgevingswet.
Maatschappelijk effect	Bescherming en verbetering van de omgevingskwaliteit. Deze kaders bieden ook mogelijkheden om regelgeving te integreren om leegstand en verpaupering te verminderen.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Beperkt uitstelbaar: Voor 2032 moet Borne beschikken over een nieuw omgevingsplan. Het is om die reden wenselijk om in 2027 te starten met deze Nota zodat deze in het traject voor het opstellen van het nieuwe omgevingsplan kan worden opgenomen (en dubbelwerk als gevolg van het omzetten van de verouderde Welstandsnota Borne wordt voorkomen).
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Met een Nota Omgevingskwaliteit zijn onze ruimtelijke ambities en regels aan de voorkant duidelijk. Ook is het mogelijk om welstandsvrije gebieden aan te wijzen. Het is te verwachten dat vergunningstrajecten hierdoor efficiënter verlopen. Daarnaast wordt voorkomen dat eerst de verouderde welstandsnota moet worden omgezet ten behoeve van het nieuwe omgevingsplan.

Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat/zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	Coalitieakkoord Krachtig verder blz. 4 wonen en bouwen: Goede inpassing in bestaande buurten blijft belangrijk, maar het belang van woningzoekenden staat voor ons voorop. Versnelling van woningbouw betekent niet dat kwaliteit of leefbaarheid onder druk komen te staan. Nieuwe woningen moeten passen bij het karakter van Borne, Hertme en Zenderen en zorgvuldig worden ingepast in de omgeving. Hoogbouw kan op bepaalde locaties een bijdrage leveren aan de woningbouwopgave, maar alleen daar waar dit ruimtelijk past en aansluit bij de omgeving.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Vervangt de Welstandsnota uit 2004.
Acties en planning	Na besluitvorming wordt dit opgepakt.
Personele effecten	Bij het opstellen van de Nota Omgevingskwaliteit werken we intern met een projectteam en extern zijn benodigd een bureau gespecialiseerd in omgevingskwaliteit en eventueel expertise op het gebied van digitalisering, copywriting en vormgeving. De incidentele middelen worden ingezet voor het aantrekken van externe capaciteit en expertise. De interne ambtelijke inzet wordt opgevangen binnen de bestaande capaciteit.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	45.000			
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

Programma 4 Cultuur, sport en onderwijs.

Volgnummer: 21

Onderwerp: Exploitatie sportcentrum Borne

Programma: Cultuur, sport en onderwijs

Portefeuillehouder: sportaccommodaties

Inhoud:

Het sportcentrum Borne is volop in ontwikkeling. Vanaf september 2026 is daarmee ook de exploitatie van sportcentrum Borne op ons afgekomen. Bedragen voor de exploitatie van het gebouw zijn op dit moment nog niet exact bekend. Wel is al zeker dat de kosten voor het sportcentrum Borne hoger liggen dan de kosten voor het sportcentrum 't Wooldrik. De omvang van het sportcentrum, de daarmee gepaard gaande grotere personele inzet en de toename van installaties in het pand leiden tot hogere kosten. Het komende jaar wordt proefgedraaid waarna de kosten nog verder kunnen worden verfijnd.

Kapitaallasten

Het bouwkrediet voor sportcentrum Borne is aangevraagd en op basis daarvan zijn de voorlopige kapitaallasten berekend en opgenomen in de begroting (€ 1.393.771 op basis van 2% rente). De voorlopige kapitaalslast is berekend op het volledige bouwkrediet, maar het is waarschijnlijk dat de bouwkosten en installatielasten lager uitvallen. Daarnaast zal de terreininrichting rondom het pand niet in 2027 gereedkomen waardoor activatie van dit deel van het krediet pas in 2028 plaats kan vinden. De kapitaallasten verlagen daardoor waarschijnlijk met € 247.000 naar € 1.146.000 in 2027. Dit mag pas bij de activatie van het krediet (na afronding van de bouw) verwerkt worden.

De kapitaallasten kunnen vervolgens nog wijzigen door ombuigingsvoorstel 'Afschrijvingstermijn en restwaarde Sportcentrum Borne'. Als restwaarde en verlenging van de afschrijvingstermijn plaatsvindt (na bovengenoemde verlaging van de boekwaarde), daalt de kapitaalslast van € 1.146.000 naar € 998.000 in 2027 maar daalt de rentelast de jaren daarna langzamer en loopt 20 jaar langer door. Bij het ombuigingsvoorstel zit een grafiek die de invloed van de verschillende keuzes voor afschrijving op de kapitaalslast zichtbaar maakt.

Beheer en onderhoudslasten gebouw

De kosten voor het meerjarenbeheer en onderhoud van het pand en vervangingsinvesteringen zijn meegenomen in de benodigde omvang van de reserve meerjaren onderhoud (andere bouwsteen). De schoonmaak wordt nu tijdelijk uitgevoerd door het bedrijf dat ook de overige panden van de gemeente schoonmaakt. Er wordt een Europese aanbesteding voorbereid om de structurele schoonmaak te organiseren. In deze aanbesteding wordt een sociale paragraaf opgenomen. De kostenraming bevat een prognose voor de structurele kosten.

Kosten en opbrengsten 2027 versus huidige begroting

	Prognose 2027	Vershil t.o.v. huidige begroting
Kapitaalslasten	€ 1.147.000	-/- € 247.000
Jaarlijkse onderhoudslasten	€ 77.000	+ € 57.000
Beheerslasten sportinventaris en horeca-inventaris*)	€ 8.000	-/- € 22.000
Personele kosten	€ 477.000	+ € 336.000
Schoonmaakkosten	€ 130.000	+ € 124.000
Water en elektra	€ 81.000	+ € 16.000
Overige kosten	€ 155.000	+ € 117.000
Huuropbrengsten **)	-/- € 280.000	-/- € 44.000

*) Het MJOP voor de sportmaterialen en de inrichting van het sportcomplex is nog niet gereed. Op basis van een raming van het adviesbureau voor de exploitatie wordt rekening gehouden met een gemiddelde kostenpost.

**) Uitgaande van de huidige situatie (waarin de bezetting nog niet optimaal is en daarom nog met een ingroei van de huuropbrengst rekening moet worden gehouden), met de komst van de fysio en de stichting die de horeca gaat beheren en het feit dat flink wordt ingezet op werving is het de verwachting dat we langzamerhand naar hogere huuropbrengsten toe groeien.

De kosten fluctueren van jaar tot jaar. Dat ligt met name aan:

- De MJOP-kosten (zo liggen de JOP-kosten voor 2027 op € 77.000 en JOP 2028 op € 135.000),
- De dalende boekwaarde zorgt jaarlijks voor lagere kapitaalslasten
- De indexen voor kosten- en opbrengstenstijging (2,27%) en rentelast (2%) die op basis van het vastgoedbeleid gehanteerd zijn.

Met de kosten die al in de begroting zitten of deel uitmaken van de bouwsteen MJOP's, de verwachte kosten en de mogelijke extra opbrengsten is het nu de verwachting dat het pand ons het komende jaar ca. € 367.000 extra kost. De opbrengsten stijgen de komende jaren naar verwachting door een betere bezetting, maar de beheerslasten liggen nu nog laag en nemen de komende jaren ook toe.

Doel: Een duurzame exploitatie van het sportcentrum.

Autonoom/niet autonoom	Autonoom, de exploitatie is het gevolg van het besluit over de realisatie van het sportcentrum.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	We moeten nu investeren in een goede exploitatie van het gebouw om bezoekers naar het sportcentrum te trekken waardoor de exploitatielasten op termijn kunnen dalen.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	De exploitatie van het sportcentrum is nu nog gebaseerd op aannames en ervaringscijfers van derden. De komende jaren zetten we in op het optimaliseren van de exploitatie.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	Sportaccommodaties zoals Sportcentrum Borne en het zwembad exploiteert de gemeente daarom zelf.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Alle gebouwen en accommodaties benutten, bezetten en beheren we zo optimaal mogelijk. De gebouwen zijn functioneel, veilig en schoon.
Acties en planning	De exploitatie van het sportcentrum werken we de komende jaren verder uit.
Personele effecten	De exploitatie van het gebouw leidt tot een toename van personeel: 4,22 fte (boven op de bestaande 2 fte).

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				

Exploitatielast structureel	339.000	495.000	463.000	546.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	339.000	495.000	463.000	546.000

Volgnummer: 22

Onderwerp: Maatschappelijke bijdrage stichting Sporthal De Veste

Programma: Cultuur, sport en onderwijs

Portefeuillehouder: Sporthal de Veste

Inhoud:

Stichting Sporthal De Veste huurt, gebruikt, exploiteert en doet het dagelijks onderhoud van sporthal De Veste en het bijbehorende sportcafé sinds juni 2015. Voor de werkzaamheden die zij verrichten ontvangen zij een maatschappelijke bijdrage. De afgelopen jaren steeg een aantal kosten voor de stichting fors terwijl de maatschappelijke bijdrage alleen maar toenam met de CPI-prijsindex. Hiermee komt het voortbestaan van de stichting in gevaar.

Sinds 2019 is het btw-regime gewijzigd, waardoor de btw kostprijsverhogend is geworden voor de stichting. Jaarlijks maken zij hierdoor ca. € 15.500 extra kosten. Voorgesteld wordt de maatschappelijke bijdrage hier vanaf 2027 mee te verhogen, mede op grond van artikel 9.1 'Overmacht' in de individuele samenwerkingsovereenkomst die de gemeente met de stichting heeft gesloten (de extra kosten zijn het gevolg van overheidsmaatregelen).

De kosten voor gas, water en elektra worden doorberekend aan de stichting via een specifieke berekeningswijze. Deze kosten stijgen harder dan de CPI-prijsindex. Voorgesteld wordt in de jaarlijkse maatschappelijke bijdrage mee te bewegen met deze prijsstijging zodat de extra kosten voor gas, water en elektra voor rekening van de gemeente komen (in de huurovereenkomst ligt in artikel 5.1 vast dat het risico van prijsontwikkeling bij de gemeente ligt). Op basis van de prijsstijgingen van de afgelopen jaren is de verwachting dat het verschil in prijsstijging in 2027 ca. € 24.500 bedraagt. Omdat de gemeente vanaf 2026 een flexibel contract heeft afgesloten voor energie en de invloed daarvan op de prijsontwikkeling nog heel onzeker is, kan de bijdrage nog wel enigszins afwijken.

De verhoging van de maatschappelijke bijdrage wordt in een addendum op de bestaande overeenkomsten vastgelegd. Hierin worden ook aanvullende afspraken over vrijwilligersbijdragen en de invloed van winst op de maatschappelijke bijdrage vastgelegd.

Daarnaast wordt in het addendum vastgelegd dat wanneer de uitbreiding van De Veste met kleedkamers en een krachthoek wordt gerealiseerd, de huurovereenkomst met de SSDV wordt aangepast. De kosten van de uitbreiding zullen in een nieuwe huurovereenkomst worden verhaald met een kostprijsdekkende huur (boven op de al bestaande huur).

Doel:

Stichting Sporthal De Veste huurt, gebruikt, exploiteert en doet het dagelijks onderhoud van sporthal De Veste tegen een maatschappelijke bijdrage. Omdat zij de werkzaamheden over het algemeen goed uitvoeren en de beheerskosten voor de gemeente laag zijn en blijven willen we deze situatie in stand houden.

Autonoom/niet autonoom	Autonome ontwikkelingen als gevolg van gewijzigde wetgeving en prijsstijgingen.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk geregeld, in overeenkomsten is het dagelijks beheer vastgelegd.
Maatschappelijk effect	Het voor de Stichting mogelijk maken om het dagelijks beheer en exploitatie van de sporthal voort te zetten.
Onvoorzien/onvermijdbaar/ onuitstelbaar	Onvermijdbaar en onuitstelbaar: de kosten zijn zonder een aanvullende bijdrage niet langer te dragen voor de stichting. Wanneer de stichting het beheer en de exploitatie beëindigt nemen de kosten voor de gemeente toe omdat het pand dan in eigen beheer en exploitatie komt.

Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Apollo is de hoofdgebruiker van het pand. De stichting bestaat uit vrijwilligers namens Apollo. De bezetting van het pand is erg hoog. De Stichting en de gemeente hebben een gezamenlijk belang bij het op deze wijze exploiteren en beheren van de sportvoorziening.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	Voor een goed en breed sport- en beweegaanbod zijn vitale verenigingen onmisbaar. En voor deze verenigingen zijn vrijwilligers het goud. In Borne is er dankzij deze verenigingen en vrijwilligers een uitgebreide sportinfrastructuur. Daar zijn wij zuinig op.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Op deze wijze kunnen de huur-, de individuele samenwerkingsovereenkomst en de collectieve samenwerkingsovereenkomst in stand blijven.
Acties en planning	Deze bouwsteen gaat over toekomstige middelen. Het tekort voor de stichting speelt al sinds 2023. Voor deze eerdere jaren werd dekking gevraagd in de halfjaarsrapportage 2026. De verhoging van de maatschappelijke bijdrage leggen we vast in een addendum op de bestaande overeenkomsten. We zijn in gesprek met de SSDV over dit addendum.
Personele effecten	Als de exploitatie door SSDV wordt beëindigd komen er extra werkzaamheden naar de gemeente toe. Dan zal dit wel personele effecten hebben.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	40.000	40.000	40.000	40.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	40.000	40.000	40.000	40.000

Volgnummer: 23

Onderwerp: Verduurzaming verlichting De Veste

Programma: Cultuur, sport en onderwijs

Portefeuillehouder: projectwethouder de Veste

Inhoud:

De multifunctionele accommodatie De Veste beschikt grotendeels over conventionele TL- en PL-armaturen. Voor een groot deel van deze verlichting worden de lichtbronnen en onderdelen niet meer gemaakt of zijn ze nauwelijks nog leverbaar. Hierdoor nemen uitval, onderhoudsrisico's en kosten toe. Vanuit de energiebesparingsplicht moeten we de overstap maken naar LED-verlichting.

Contractueel staat de ontwikkelaar van het pand aan de lat voor het onderhoud van het pand wanneer sprake is van één op één vervanging. Maar hier is sprake van vernieuwing als gevolg van gewijzigde wetgeving. De extra kosten komen daarmee voor rekening van de gemeente als eigenaar en voor rekening van de gebruikers – stichting Brigantijn en SSDV. Deze kostenverdeling ligt vast in de demarcatielijst behorende bij voorzieningencluster De Veste.

De totale kosten bedragen € 204.000.

Dura draagt vanuit haar budgetten van vervangingsonderhoud € 19.000 bij.

Het kinderdagverblijf staat voor haar eigenaarsdeel aan de lat: € 24.000.

Resteert het nu aangevraagde krediet van € 160.000.

De kosten voor het gebouwdeel dat in gebruik is van Brigantijn bedragen € 71.000. Dit financiert de gemeente als eigenaar voor, maar wordt vervolgens in rekening gebracht bij de scholenstichting.

Contractueel leggen we deze verrekening vast. Netto kost de verduurzaming de gemeente € 89.000.

Voor Stichting Sporthal De Veste leidt deze verduurzaming tot lagere energielasten. De gemeente vergoedt via de maatschappelijke (exploitatie)bijdrage een groot deel van de energielasten aan de stichting. De verduurzaming leidt daarmee tot lagere kosten voor de stichting en daarmee de gemeente tot een lagere exploitatiebijdrage voor het sporthalbeheer – zie ook bouwsteen Maatschappelijke bijdrage De Veste.

Doel:

Het toekomstbestendig maken van de verlichting binnen De Veste.

Autonoom/niet autonoom	Autonoom: De vervanging is noodzakelijk vanwege technische veroudering van de bestaande verlichting en het wegvallen van leverbaarheid van onderdelen en lichtbronnen.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Dit is een wettelijke verplichting. De maatregel draagt rechtstreeks bij aan de gemeentelijke duurzaamheidsambities, energiebesparing en de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.
Maatschappelijk effect	Door de investering blijft het gebouw veilig en functioneel, worden storingen en uitval van verlichting voorkomen, wordt het energieverbruik fors teruggebracht en wordt uitvoering gegeven aan gemeentelijke klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar en nog maar beperkt uitstelbaar omdat er nu al verlichting uitvalt, daarbij is het goedkoper om alles in één keer te vervangen. Dus in principe kun je dit uitstellen tot het eerste lichtpunt uitvalt, maar dit is niet te plannen.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Op het gebouw exclusief kinderopvang besparen we zo'n 57.000 kWh per jaar. De investering levert daarmee een

	structurele verlaging van de energielasten op en draagt bij aan een toekomstbestendige exploitatie van De Veste. Er moeten nog contractuele afspraken worden gemaakt met de scholenstichting over kostenvergoeding (wellicht in meerdere jaren). Dit leidt tot een verlaging van het effect op het saldo.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	Duurzaamheid is daarbij niet alleen een technische opgave, maar ook een maatschappelijke opgave. Het gaat om energiebesparing, een groene en klimaatbestendige leefomgeving en verstandig omgaan met grondstoffen. Concreet betekent dit inzetten op energiebesparing en verduurzaming van woningen en gebouwen.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Een energiezuinige vastgoedportefeuille is een uitgangspunt in de nota Vastgoedbeleid 2025.
Acties en planning	Voor aanvang van de vervanging zoeken we uit of er subsidiemogelijkheden bestaan. Werkzaamheden worden afgestemd met school, kinderopvang, sportverenigingen en overige gebruikers om overlast te beperken. Na de oplevering monitoren we de energiebesparing en leidt dit tot een verlaging van de maatschappelijke bijdrage aan de sporthalbeheerder.
Personele effecten	Geen, reguliere werkzaamheden.

Begrotingswijziging	2027	2028	2029	2030
Investering (afschrijving in 25 jaar)	160.000			
Exploitatielast structureel		11.200	11.200	11.200
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo		11.200	11.200	11.200

Programma 5 Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid.

Volgnummer: 24	
Onderwerp: Jurist Sociaal Domein	
Programma: Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid	
Portefeuille: Voorzieningen en ondersteuning inclusief Wmo/Jeugd en jongeren inclusief jeugdzorg/Werk, participatie en bestaanszekerheid	
Inhoud: Het Sociaal Domein werkt in een omgeving die steeds verandert. Nieuwe wetten en regels, landelijke en regionale afspraken en digitalisering hebben steeds meer invloed op het beleid en de uitvoering. Tegelijk worden de zaken waar medewerkers mee te maken hebben steeds ingewikkelder. Dit gaat bijvoorbeeld om casussen, juridische vragen, besluiten en bezwaar- en beroepsprocedures. Daardoor is er steeds meer behoefte aan tijdige juridische ondersteuning, toetsing en kwaliteitsbewaking. Binnen het Sociaal Domein is nu geen vaste juridische capaciteit beschikbaar. Er is een beperkt aantal uren voor een juridisch kwaliteitsmedewerker beschikbaar. Die wordt ingezet voor bezwaaraftandeling en juridische toetsing. Daardoor wordt voor ingewikkelde dossiers en advisering voor nieuwe wet- en regelgeving vaak teruggefallen op de concernjurist. Dit brengt risico's met zich mee. Juridische aandachtspunten worden niet altijd op tijd meegenomen in het begin van processen. Ook kunnen doorlooptijden langer worden, neemt de werkdruk toe en is er meer kans op bezwaar- en beroepsprocedures. De huidige juridische capaciteit past steeds minder bij de hoeveelheid en de complexiteit van het werk in het Sociaal Domein. Zonder extra structurele versterking is er een risico dat juridische problemen te laat worden ontdekt, dat nieuwe regels niet op tijd of goed worden ingevoerd en dat de druk op uitvoering, beleid en juridische ondersteuning verder toeneemt.	
Doel: Versterken van de juridische kwaliteit en borging sociaal domein. Een structurele jurist binnen het Sociaal Domein maakt het mogelijk om bij implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, beleidsvoorstellen, complexe bezwaar- en beroepszaken, procesverbeteringen, verordeningen en bestuurlijke besluitvorming structureel juridisch advies te betrekken. Hierdoor worden juridische risico's eerder gesignaleerd, neemt de kwaliteit van besluitvorming toe en wordt juridisch verantwoorde dienstverlening beter geborgd.	
Autonoom/niet autonoom	Autonoom door externe ontwikkelingen, zoals nieuwe landelijke wetten en regels, eisen aan rechtmatigheid, ingewikkeldere casussen en veranderingen binnen het Sociaal Domein. Het is noodzakelijk om te blijven voldoen aan de wet, om rechtmatig te werken en om gemeentelijke taken binnen het Sociaal Domein zorgvuldig uit te voeren.
Wettelijk/niet wettelijk	Niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	Door juridische risico's op tijd te herkennen en aan te pakken, worden vertragingen, herstelwerk en verschillen in de uitvoering zoveel mogelijk voorkomen. Hierdoor krijgen inwoners op tijd duidelijkheid en worden verwachtingen beter waargemaakt (onderzoek Dienstverlening 2025).
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar. Door nieuwe wetten en regels kunnen we het werk met de huidige capaciteit niet altijd op tijd en goed uitvoeren. Dit vergroot de kans op fouten,

	herstelwerk en meer bezwaar- en beroepsprocedures, bijvoorbeeld bij de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage binnen de Wmo. Onuitstelbaar. Als we dit uitstellen, ontstaan er vertragingen bij het maken en uitvoeren van beleid, het invoeren van wetgeving en het nemen van besluiten. Dit heeft een negatief effect op de kwaliteit van regels, beleidsafspraken en de uitvoering. Belangrijke ontwikkelingen zijn onder andere de Regeling dienstverlening aan huis (RdaH per 01-01-2026), de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage, PGB 2.0 en andere nieuwe wetten binnen het Sociaal Domein.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	Blz. 19 "Zorgen voor toegankelijke, duidelijke en betrouwbare dienstverlening aan inwoners en ondernemers." Blz. 20 "Verder bouwen aan een toekomstbestendige ambtelijke organisatie en bedrijfsvoering."
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	N.v.t.
Acties en planning	• invullen structurele juridische capaciteit; • juridische advisering en ondersteuning bij beleidsontwikkeling, implementatie, toetsing en processen.
Personele effecten	Jurist Sociaal Domein: 36 uur per week, schaal 11

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	96.000*	115.000	115.000	115.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	96.000	115.000	115.000	115.000

* Hierbij wordt uitgegaan van kosten vanaf maart 2027

Volgnummer: 25	
Onderwerp: Sociaal Hus	
Programma: Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid	
Portefeuillehouder: Voorzieningen en ondersteuning inclusief Wmo	
Inhoud: Het Sociaal Hus is een samenwerkingsverband van maatschappelijke partners, waaronder Wijkkracht, Kulturhus, GGD, VluchtelingenWerk, Welbions, Borne Sport en Gemeente Borne. Vanuit hun eigen rol zijn deze partners actief in de samenleving, ondersteunen zij inwoners waar mogelijk, signaleren zij vragen en behoeften van inwoners, organiseren zij initiatieven en verwijzen zij door waar nodig. De kracht van het Sociaal Hus zit in de samenwerking tussen deze partners en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een toegankelijke en sterke sociale basis in Borne. Het Sociaal Hus biedt inwoners een laagdrempelige toegang tot ondersteuning en verbindt de expertise, netwerken en voorzieningen van de aangesloten partners. Om deze samenwerking goed te laten functioneren is afstemming, netwerkontwikkeling en zichtbaarheid nodig. De huidige capaciteit (32 uur) van het Sociaal Hus wordt echter grotendeels ingezet voor de uitvoering van de inlooppreekuren en de administratieve afhandeling. Hierdoor is onvoldoende ruimte beschikbaar voor het coördineren van de samenwerking tussen partners, het versterken van de bekendheid van het Sociaal Hus, het organiseren van netwerkactiviteiten en het verder versterken van de integrale toegang. Deze bouwsteen richt zich daarom op het versterken van de loketfunctie van het Sociaal Hus in brede zin. Niet door uitbreiding van openingstijden of het uitvoeren van extra sociaal werk in de wijken, maar door het versterken van de achterliggende netwerkstructuur die nodig is om inwoners snel en passend te ondersteunen. Hiervoor is aanvullende capaciteit nodig voor coördinatie, netwerkontwikkeling, communicatie en doorontwikkeling van het samenwerkingsverband. Deze activiteiten vormen een belangrijke randvoorwaarde voor een goed functionerende loketfunctie. Door te investeren in bekendheid, samenwerking en netwerkontwikkeling wordt de basis van het Sociaal Hus versterkt, minder kwetsbaar en beter toegerust op de groeiende vraag naar ondersteuning. Het versterken van het Sociaal Hus sluit aan bij bestaand beleid in het sociaal domein en landelijke opgaven rond preventie, vroegsignalering en passende ondersteuning. Onderzoek naar de Sociale Basis bevestigt het belang van een laagdrempelige toegang en sterke netwerksamenwerking.	
Doel: Het versterken van het Sociaal Hus als centrale en laagdrempelige toegang voor zorg, welzijn en ondersteuning. Door te investeren in de bekendheid van het Sociaal Hus, de samenwerking tussen partners en de doorontwikkeling van de toegang, wordt de loketfunctie versterkt en vinden inwoners sneller de weg naar passende ondersteuning.	
Autonoom/niet autonoom	De behoefte aan laagdrempelige ondersteuning neemt toe. Inwoners hebben vaker vragen die meerdere leefgebieden raken, zoals welzijn, (mentale) gezondheid, financiën, werk en inkomen, opvoeden en wonen. Tegelijkertijd groeit de druk op zorg en het sociaal domein door personeelstekorten en een afname van mantelzorg. Deze ontwikkelingen vragen om versterking van de voorkant van het sociaal domein. Een goed georganiseerde en sterke integrale toegang is daarmee een noodzakelijke randvoorwaarde om deze druk beheersbaar te houden.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Het Sociaal Hus is niet wettelijk verplicht als organisatievorm, maar geeft uitvoering aan wettelijke gemeentelijke taken binnen de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. Deze wetten leggen de verantwoordelijkheid bij gemeenten om passende, toegankelijke en samenhangende ondersteuning te

	organiseren.
Maatschappelijk effect	Inwoners weten beter waarvoor zij bij het Sociaal Hus terecht kunnen en vinden sneller passende ondersteuning. Maatschappelijke organisaties, vrijwilligersinitiatieven en professionals weten elkaar beter te vinden en werken nauwer samen rondom de behoeften van inwoners. Door gezamenlijke signalering en afstemming kan eerder worden ingespeeld op maatschappelijke ontwikkelingen en ondersteuningsvragen. Hiermee wordt de sociale basis versterkt en wordt ondersteuning toegankelijker en beter georganiseerd.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar: Het aantal inwoners dat gebruikmaakt van het Sociaal Hus neemt toe en de ondersteuningsvragen worden steeds complexer. Tegelijkertijd blijkt dat nog niet alle inwoners en organisaties bekend zijn met de mogelijkheden van het Sociaal Hus. Om de functie van het Sociaal Hus als centrale toegang en samenwerkingsnetwerk binnen het sociaal domein te behouden en verder te versterken, is structurele inzet nodig op netwerkontwikkeling, zichtbaarheid, samenwerking en doorontwikkeling van de toegang. Zonder deze inzet komt verdere versterking van de loketfunctie en de samenhang binnen de sociale basis onder druk te staan.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Het Sociaal Hus maakt gebruik van een bestaand netwerk van maatschappelijke partners en voorzieningen. Door te investeren in netwerkcoördinatie, informatievoorziening en zichtbaarheid wordt het bereik en de effectiviteit van deze bestaande infrastructuur vergroot. Met beperkte aanvullende capaciteit kunnen meer inwoners worden bereikt, worden partners beter verbonden en kan bestaande ondersteuning beter worden benut, zonder uitbreiding van openingstijden of overlap met bestaande dienstverlening.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	Deze bouwsteen geeft uitvoering aan de ambities uit het coalitieakkoord <i>Krachtig verder!</i> : - "Het Sociaal Hus in het Huis van Borne blijft het hart voor zorg en ondersteuning" (pag. 11). Deze bouwsteen versterkt de functie van het Sociaal Hus als centrale toegang en samenwerkingsnetwerk binnen het sociaal domein. - "Ondersteuning voor onze inwoners" (hoofdstuk Zorg en Welzijn, pag. 11). De bouwsteen versterkt de samenwerking tussen maatschappelijke partners, de toegankelijkheid van ondersteuning en het tijdig bereiken van inwoners met ondersteuningsvragen. - "Welzijn: Iedereen doet mee, met goede ondersteuning voor wie dat nodig heeft" (voorwoord, pag. 3). Deze bouwsteen draagt bij aan toegankelijke en passende ondersteuning voor inwoners. - Daarnaast sluit deze bouwsteen aan bij de ambitie om samenwerking tussen zorg-, welzijns- en maatschappelijke partners te versterken en te voorkomen dat inwoners tussen wal en schip vallen.

Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Visie Sociaal Domein gemeente Borne Het Sociaal Hus draagt bij aan beleidsdoelen binnen Wmo, Jeugd en Participatie, evenals landelijke akkoorden zoals GALA, AZWA en HLO, de Hervormingsagenda Jeugd en Mentaal Gezond Twente.
Acties en planning	De laagdrempelige toegang is in uitvoering en voorziet aantoonbaar in een behoefte bij inwoners. De bestaande inzet kan structureel geborgd en verder doorontwikkeld worden.
Personele effecten	Voor de structurele uitbreiding van de laagdrempelige toegang Sociaal Hus wordt voorgesteld om vanaf 2027 een structureel extra budget op te nemen van 18 uur extern (samenwerkingspartner) € 63.000 per jaar en 2 uur per week interne applicatiebeheerder schaal 9 € 5.000 per jaar voor de doorontwikkeling en beheer van Zorgned. Dit budget wordt ingezet voor: 1. Personele inzet: • Consulenten Sociaal Hus 18 uur per week (samenwerkingspartner) • Beheer en doorontwikkeling Zorgned 2 uur per week (intern)

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	57.000*	68.000	68.000	68.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	57.000	68.000	68.000	68.000

* Hierbij wordt uitgegaan van kosten vanaf maart 2027

Volgnummer: 26

Onderwerp: Toekomstbestendige sociale basis 2035

Programma: Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid

Portefeuille: Voorzieningen en ondersteuning inclusief Wmo, Jeugd, Algemene Voorzieningen. Gezondheid en Werk & Inkomen

Inhoud:

Het onderzoek naar de sociale basis laat zien dat de maatschappelijke opgaven op het gebied van zorg, welzijn, participatie en leefbaarheid de komende jaren toenemen. Tegelijkertijd laten signalen uit de praktijk zien dat specialistische ondersteuning deze groeiende vraag niet alleen kan opvangen. In meerdere delen van het land staat de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerde professionals onder druk. Deze ontwikkeling wordt inmiddels ook binnen Twente gesignaleerd. Daarom is een sterke sociale basis nodig, waarin preventie, vroegsignalering, informele ondersteuning en samenredzaamheid een grotere rol spelen. Naast direct uitvoerbare verbetermaatregelen (bouwsteen 27) is ook een integrale koers nodig voor de toekomstige ontwikkeling van de sociale basis.

Deze bouwsteen richt zich op het ontwikkelen van een integrale ontwikkelrichting voor de sociale basis. Deze ontwikkelrichting wordt uitgewerkt in een contourennota sociale basis, waarmee bestaande beleidslijnen, maatschappelijke ontwikkelingen en toekomstige opgaven met elkaar worden verbonden. In deze contourennota werken maatschappelijke partners, inwoners en professionals samen. Zij bepalen samen met de gemeente welke maatschappelijke effecten worden nagestreefd, welke rol de gemeente vervult en hoe de sociale basis toekomstbestendig kan worden ingericht. Daarbij worden thema's als preventie, samenredzaamheid, vrijwilligerswerk, mantelzorg, ontmoetingsvoorzieningen, inclusie, gezondheid en de verbinding tussen formele en informele ondersteuning integraal meegenomen. De contourennota vormt het strategisch kader voor de verdere ontwikkeling van de sociale basis richting 2035. Na de contourennota stelt de gemeente een visie Sociale Basis en een uitvoeringsagenda op. De huidige visie Sociaal Domein biedt nog steeds waardevolle uitgangspunten, maar sluit niet meer volledig aan op de maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven van dit moment.

De contourennota sociale basis verbindt landelijke en regionale ontwikkelingen met de lokale opgaven van Borne. Daarbij wordt onder meer aangesloten bij de Hervormingsagenda Jeugd, het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), inclusiever onderwijs, de Omgevingsvisie en omgevingsprogramma Wonen, Zorg en Welzijn, een meer weerbare samenleving en toekomstige ontwikkelingen in wet- en regelgeving. Zo ontstaat één integrale ontwikkelrichting voor het sociaal domein, waarin preventie, participatie en passende ondersteuning samenkomen.

Binnen deze bouwsteen wordt gewerkt aan:

- Het opstellen van een contourennota sociale basis met daarin:
 - Maatschappelijke doelen voor 2028-2035;
 - Rollen en verantwoordelijkheden van gemeente en partners;
 - Richtinggevende keuzes voor de verdere inrichting van de sociale basis;
 - Uitgangspunten voor monitoring en evaluatie;
 - Kaders voor een uitvoeringsagenda.
- Het uitvoeren van een participatietraject met inwoners, maatschappelijke organisaties en professionals;
- Het ontwikkelen van een visie sociale basis;
- Het opstellen van een uitvoeringsagenda;
- Het ontwikkelen van een monitorings- en evaluatiekader.

Doel:

In 2028 wordt een breed gedragen ontwikkelrichting voor de sociale basis vastgesteld, waarmee richting wordt gegeven aan toekomstige keuzes op het gebied van preventie, participatie, gezondheid, mantelzorg, vrijwilligerswerk, leefbaarheid en passende ondersteuning.

Meetbare factoren:

- Vastgestelde contourennota sociale basis;
- Vastgesteld monitorings- en evaluatiekader inclusief KPI's;
- Vastgestelde ontwikkelrichting sociale basis;
- Vastgestelde visie sociale basis
- Vastgestelde kaders voor de uitvoeringsagenda 2028-2035.

Autonoom/niet autonoom	Autonome ontwikkelingen (vergrijzing, toenemende zorgvraag, druk op netwerken) maken versterking noodzakelijk. Voortzetting en doorontwikkeling van bestaand beleid.
Wettelijk/niet wettelijk	Indirect wettelijk (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet). Noodzakelijke randvoorwaarde voor uitvoering van wettelijke taken.
Maatschappelijk effect	Een sterke en toekomstbestendige sociale basis waarin inwoners, vrijwilligers, mantelzorgers, maatschappelijke organisaties en professionals gezamenlijk bijdragen aan het voorkomen van problemen, het versterken van participatie en het beperken van de inzet van specialistische ondersteuning.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onuitstelbaar. Uit het onderzoek naar de sociale basis blijkt dat maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing, toenemende zorgvragen, personeelstekorten en druk op informele netwerken vragen om een samenhangende aanpak. De komende jaren komen bovendien verschillende ontwikkelingen samen, zoals AZWA, de Hervormingsagenda Jeugd en het Transformatieplan Mentaal Gezond Twente. Een integrale ontwikkelrichting is noodzakelijk om deze ontwikkelingen met elkaar te verbinden, middelen doelmatig in te zetten en toekomstige beleidskeuzes in samenhang te kunnen maken. Effecten van investeren in preventie, vroegsignalering en netwerken worden pas op langere termijn zichtbaar. Tijdig handelen biedt meer mogelijkheden om maatschappelijke ontwikkelingen op te vangen voordat knelpunten zichtbaar worden.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Investering in de sociale basis draagt bij aan: • Voorkomen van zwaardere zorg • Effectiever gebruik van bestaande middelen • Afremmen van kostenstijging
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	Pagina 11 Zorg en Welzijn: "In Borne, Hertme en Zenderen willen wij dat ondersteuning toegankelijk is, dichtbij inwoners wordt georganiseerd en tijdig beschikbaar is wanneer dat nodig is. Daarbij is het belangrijk dat problemen vroeg wordenesignaleerd en waar mogelijk worden voorkomen. Preventie, samenwerking en menselijke maat staan centraal." Deze bouwsteen geeft richting aan de verdere uitwerking van deze ambitie door een integrale ontwikkelrichting voor de sociale basis vast te stellen.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Bouwt voort op het onderzoek naar de sociale basis, bestaand preventiebeleid, de Hervormingsagenda Jeugd, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en overige landelijke ontwikkelingen binnen het sociaal domein. De contourennota brengt deze ontwikkelingen samen in één integrale ontwikkelrichting voor de gemeente Borne.
Acties en planning	2027:

	• Opstellen contourennota sociale basis; • Participatietraject met inwoners, maatschappelijke partners en professionals; • Vaststelling contourennota door college en raad. 2028: • Uitwerken contourennota naar visie sociale basis; • Vaststelling visie sociale basis; • Vaststelling uitvoeringsagenda 2028-2035; • Inrichten monitoringssystematiek. 2029: • Start implementatie uitvoeringsagenda sociale basis.								
Personele effecten	Voor het opstellen van de contourennota sociale basis en het begeleiden van het participatie- en ontwikkeltraject is aanvullende capaciteit benodigd voor coördinatie, beleidsontwikkeling, monitoring, participatie en bestuurlijke advisering. De exacte omvang en inrichting van deze capaciteit wordt in de verdere uitwerking bepaald. Hierbij wordt uitgegaan van een combinatie van tijdelijke programmacoördinatie en inzet vanuit aanpalende beleidsterreinen, communicatie, data-analyse en andere betrokken disciplines.								
Financieel	Financiële consequenties Deze bouwsteen ziet op de ontwikkeling van de contourennota en het vaststellen van een ontwikkelrichting voor de sociale basis. Eventuele investeringen die voortvloeien uit de vast te stellen visie en uitvoeringsagenda maken geen onderdeel uit van deze bouwsteen. De exacte inrichting van de benodigde personele capaciteit wordt betrokken bij de verdere uitwerking van de contourennota en de uitvoeringsagenda. Indicatieve inzet middelen <table> <tr> <td>Onderdeel</td><td>Indicatie</td></tr> <tr> <td>Procesbegeleiding/beleidsontwikkeling</td><td>€60.000</td></tr> <tr> <td>Participatie (bijeenkomsten, inwonersdialoog)</td><td>€20.000</td></tr> <tr> <td>Onderzoek, monitoring en effectmeting</td><td>€20.000</td></tr> </table>	Onderdeel	Indicatie	Procesbegeleiding/beleidsontwikkeling	€60.000	Participatie (bijeenkomsten, inwonersdialoog)	€20.000	Onderzoek, monitoring en effectmeting	€20.000
Onderdeel	Indicatie								
Procesbegeleiding/beleidsontwikkeling	€60.000								
Participatie (bijeenkomsten, inwonersdialoog)	€20.000								
Onderzoek, monitoring en effectmeting	€20.000								

Begrotingswijziging (afonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	100.000			
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

Volgnummer: 27

Onderwerp: Sociale Basis, bestaande voorzieningen beter benutten (2027-2028)

Programma: Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid

Portefeuillehouder: Voorzieningen en ondersteuning inclusief Wmo/Maatschappelijke opvang en beschermd wonen/Jeugd en jongeren incl. Jeugdzorg

Inhoud:

Het onderzoek naar de sociale basis laat zien dat ondersteuning en voorzieningen in gemeente Borne aanwezig zijn, maar niet altijd tijdig worden gevonden of benut. Hierdoor worden vragen van inwoners soms onnodig zwaar voordat passende ondersteuning beschikbaar komt. Het onderzoek laat zien dat er verbeteringen mogelijk zijn die niet afhankelijk zijn van een nog op te stellen visie. Deze bouwsteen richt zich daarom op maatregelen die op korte termijn uitvoerbaar zijn en direct bijdragen aan een sterkere sociale basis. De opgave ligt daarbij niet zozeer in het ontwikkelen van nieuwe voorzieningen, maar in het beter benutten, versterken en verbinden van bestaande voorzieningen, netwerken en maatschappelijke initiatieven. Hiermee wordt voortgebouwd op de sterke sociale basis die in Borne al aanwezig is.

Deze bouwsteen richt zich op het versterken van de bestaande sociale basis op korte termijn door:

- Het verbeteren van de bereikbaarheid en vindbaarheid van voorzieningen;
- Het versterken van de verbinding tussen maatschappelijke partners;
- Het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers;
- Het verbeteren van de toegang tot ondersteuning;
- Het vergroten van inzicht in gebruik en bereik.

Hierdoor wordt beter gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen en wordt ondersteuning eerder en dichter bij inwoners georganiseerd. Deze bouwsteen richt zich op direct uitvoerbare verbetermaatregelen binnen de bestaande sociale basis.

Resultaat eind 2027 is dat de bereikbaarheid en vindbaarheid van voorzieningen zijn verbeterd, maatschappelijke partners structureel samenwerken, vrijwilligers en mantelzorgers beter worden ondersteund en een monitor is ingericht waarmee vanaf 2028 structureel kan worden gestuurd op bereik, gebruik en effect van de sociale basis.

Doel:

Vanaf 2027 worden meer inwoners tijdig bereikt met bestaande ondersteuning en voorzieningen, doordat de vindbaarheid, toegankelijkheid en samenwerking binnen de sociale basis worden verbeterd.

Bijbehorende meetbare factoren (nadere uitwerking en streefwaarden volgen op basis van de nulmetingen):

- Stijging gebruik voorliggende voorzieningen;
- Stijging bereik vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning;
- Stijging aantal inwoners dat ondersteuning via algemene voorzieningen ontvangt;
- Afname doorverwijzingen naar zwaardere ondersteuning.

In 2027 wordt een monitor ingericht en worden nulmetingen uitgevoerd voor de genoemde indicatoren. Op basis hiervan worden streefwaarden vastgesteld en wordt vanaf 2028 gestuurd op resultaten en effecten.

Autonoom/niet autonoom	Speelt in op autonome ontwikkelingen (groeïende vraag, druk op netwerken). Optimalisatie van bestaand beleid.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Indirect wettelijk (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet). Gericht op effectievere uitvoering van taken.
Maatschappelijk effect	Inwoners ontvangen eerder passende ondersteuning, waardoor problemen minder escaleren en inwoners langer zelfstandig en met ondersteuning vanuit hun eigen omgeving kunnen deelnemen aan de samenleving.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onuitstelbaar. Uit het onderzoek naar de sociale basis blijkt dat bestaande voorzieningen onvoldoende worden gevonden en benut, terwijl tegelijkertijd de vraag naar ondersteuning en de druk op informele netwerken toenemen. De voorgestelde maatregelen zijn nodig om de geconstateerde knelpunten in bereikbaarheid, toegankelijkheid en samenwerking aan te pakken. Uitstel betekent dat deze knelpunten blijven bestaan en dat kansen om inwoners eerder met passende ondersteuning te bereiken onbenut blijven. Het onderzoek laat zien dat er nu al kansen zijn

	om het bereik en de toegankelijkheid van voorzieningen te verbeteren, de samenwerking tussen partijen te versterken en bestaande voorzieningen beter te benutten.										
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	• Minder overlap en dubbel werk • Betere doorgeleiding van inwoners • Minder instroom in maatwerkvoorzieningen										
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	Pagina 11 – Zorg en welzijn: "In Borne, Hertme en Zenderen willen wij dat ondersteuning toegankelijk is, dichtbij inwoners wordt georganiseerd en tijdig beschikbaar is wanneer dat nodig is. Daarbij is het belangrijk dat problemen vroeg worden gesignaleerd en waar mogelijk worden voorkomen. Preventie, samenwerking en menselijke maat staan centraal." Deze bouwsteen geeft uitvoering aan deze ambitie door de vindbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen te verbeteren, samenwerking tussen maatschappelijke partners te versterken en inwoners eerder passende ondersteuning te bieden.										
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Bouwt voort op de uitkomsten van het onderzoek naar de sociale basis, de Hervormingsagenda Jeugd, preventie-inzet en bestaande lokale ondersteuningsstructuren. Het onderzoek naar de sociale basis laat zien dat verbeteringen noodzakelijk zijn op het gebied van bereik, samenwerking en monitoring. De nadere uitwerking van de maatregelen vindt plaats op basis van de onderzoeksresultaten en de oplegger sociale basis.										
Acties en planning	• 2027: start uitvoering (bereik, communicatie, samenwerking, monitoring) • 2027 en 2028: doorontwikkeling en evaluatie										
Personele effecten	Voor de uitvoering van de verbetermaatregelen is aanvullende capaciteit nodig voor coördinatie, samenwerking met maatschappelijke partners, monitoring, communicatie en bestuurlijke advisering. De exacte omvang en inrichting van deze capaciteit wordt betrokken bij de verdere uitwerking van de onderzoeksresultaten en de oplegger sociale basis. Hierbij wordt uitgegaan van een combinatie van programmacoördinatie en inzet vanuit betrokken beleidsterreinen.										
Financieel	Voor deze bouwsteen gaat het om gerichte investeringen. Indicatieve kosten <table> <tr> <td>Onderdeel</td><td>Indicatie</td></tr> <tr> <td>Programmacoördinatie en uitvoeringsondersteuning</td><td>€55.000</td></tr> <tr> <td>Communicatie en bereik</td><td>€10.000</td></tr> <tr> <td>Netwerk- en samenwerkingsactiviteiten</td><td>€5.000</td></tr> <tr> <td>Monitoring en dataverzameling</td><td>€15.000</td></tr> </table>	Onderdeel	Indicatie	Programmacoördinatie en uitvoeringsondersteuning	€55.000	Communicatie en bereik	€10.000	Netwerk- en samenwerkingsactiviteiten	€5.000	Monitoring en dataverzameling	€15.000
Onderdeel	Indicatie										
Programmacoördinatie en uitvoeringsondersteuning	€55.000										
Communicatie en bereik	€10.000										
Netwerk- en samenwerkingsactiviteiten	€5.000										
Monitoring en dataverzameling	€15.000										

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	85.000			
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

Ombuigingsmaatregelen:

1. Programma Dienstverlening en Samenwerking.

Nummer	28			
Titel	Organisatie			
Maatregel	Versoberen organisatiebudget Piek en Ziek			
Portefeuillehouder	Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	100.000	100.000	100.000	100.000
Toelichting	Verminderen van het Piek en Ziek-budget (€ 100.000).			
Nadere toelichting	De ambtelijke organisatie beschikt momenteel over een jaarlijks piek- en ziekbudget van € 300.000, bedoeld om tijdelijke capaciteitsproblemen als gevolg van ziekte of piekbelasting op te vangen. Uit de praktijk blijkt dat dit budget ieder jaar in ruime mate wordt benut. Met de verbeteringen die worden doorgevoerd in onze interne informatievoorziening en de tussentijdse monitoring van het salarisbudget, wordt de organisatie steeds beter in staat om flexibel en tijdig bij te sturen bij tijdelijke capaciteitsvraagstukken. Indien extra inzet nodig is voor ziektevervangende of piekdruk, kan dit voortaan daardoor deels worden opgevangen binnen het bestaande salarisbudget, nog los van het prioriteren van werkzaamheden. Op basis van deze ontwikkelingen stelt het college voor om het piek- en ziekbudget met ingang van het begrotingsjaar 2027 te verlagen. Het budget komt daarmee uit op € 200.000 structureel, circa 1% van onze loonsom.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisaties ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod aan voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	29			
Titel	Motiemarkt			
Maatregel	Budget motiemarkt halveren			
Portefeuillehouder	Gemeenteraad			
Programma	1. Dienstverlening en Samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	15.000	15.000	15.000	15.000
Toelichting	Bij de kadernota 2026 – 2029 is door de gemeenteraad een amendement (A3, Motiemarkt en uitvoeringsbudget) aangenomen. Dit amendement gaat over het beschikbaar stellen van middelen om jaarlijks een motiemarkt te organiseren. Dit om inwoners dichterbij de lokale democratie te brengen en actief te betrekken bij de besluitvorming. Voorgesteld wordt om het gehele uitvoeringsbudget te schrappen.			
Nadere toelichting				

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisaties ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod aan voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	30																																																																									
Titel	Stelposten																																																																									
Maatregel	Stelposten afschaffen en versoberen																																																																									
Portefeuille	Financiën																																																																									
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking																																																																									
	2027	2028	2029	2030																																																																						
Bedrag	197.000	297.000	523.000	523.000																																																																						
Toelichting	Op dit moment zijn er de volgende overige stelposten (prijs en loon niet meegerekend): <table border="1"> <thead> <tr> <th>Stelpost (bedrag * € 1.000)</th><th>B. 2027</th><th>B. 2028</th><th>B. 2029</th><th>B. 2030</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Autonome ontwikkelingen</td><td>100</td><td>150</td><td>200</td><td>200</td></tr> <tr> <td>Taakmutaties gemeentefonds</td><td>46</td><td>44</td><td>44</td><td>44</td></tr> <tr> <td>Structurele beleidsontwikkeling</td><td>30</td><td>130</td><td>99</td><td>99</td></tr> <tr> <td>Vervangingsinvesteringen</td><td>53</td><td>53</td><td>260</td><td>260</td></tr> <tr> <td>Rente</td><td>762</td><td>1.162</td><td>1.523</td><td>1.523</td></tr> <tr> <td>Onvoorzien</td><td>15</td><td>15</td><td>15</td><td>15</td></tr> <tr> <td></td><td>1.006</td><td>1.554</td><td>2.141</td><td>2.141</td></tr> </tbody> </table> Wat betreft de stelposten stellen we het volgende voor: 1. Autonome ontwikkelingen. Autonome ontwikkelingen worden in de planning- en control-cyclus integraal afgewogen. Daarom kan deze stelpost structureel vrijvallen en worden opgeheven. 2. Taakmutaties gemeentefonds. De werkwijze voor deze stelpost moet intact blijven Enkel de bedragen ophogen naar € 25.000, zodat het minder administratieve werkzaamheden vergt. 3. Structurele beleidsontwikkeling. Deze ontwikkelingen worden in de planning- en control-cyclus integraal afgewogen. Daarom kan deze stelpost structureel vrijvallen en worden opgeheven. 4. Vervangingsinvesteringen. Voorwaarden stellen aan het gebruik van deze stelpost, waarbij het uitgangspunt is dat deze stelpost aan het eind van het jaar leeg is. De stelpost mag niet worden ingezet voor nieuw beleid. Er geldt 'wie het eerst komt wie het eerst maalt' voor deze stelpost. Deze stelpost wordt niet cumulatief verwerkt, maar wordt constant op € 50.000 gehouden. Bij elke begrotingsbehandeling wordt de stelpost weer constant op € 50.000 gezet. Dit zorgt dus jaarlijks voor een nadeel in het perspectief van maximaal deze omvang. 5. Rente. Stelpost behouden. 6. Onvoorzien. Verlagen naar € 1.000. Het effect van bovenstaande voorstellen is als volgt: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Stelpost (bedrag * € 1.000)</th><th>B. 2027</th><th>B. 2028</th><th>B. 2029</th><th>B. 2030</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Autonome ontwikkelingen</td><td>100</td><td>150</td><td>200</td><td>200</td></tr> <tr> <td>Structurele beleidsontwikkeling</td><td>30</td><td>130</td><td>99</td><td>99</td></tr> <tr> <td>Vervangingsinvesteringen</td><td>53</td><td>3</td><td>210</td><td>210</td></tr> <tr> <td>Onvoorzien</td><td>14</td><td>14</td><td>14</td><td>14</td></tr> <tr> <td>Totaal</td><td>197</td><td>297</td><td>523</td><td>523</td></tr> </tbody> </table>				Stelpost (bedrag * € 1.000)	B. 2027	B. 2028	B. 2029	B. 2030	Autonome ontwikkelingen	100	150	200	200	Taakmutaties gemeentefonds	46	44	44	44	Structurele beleidsontwikkeling	30	130	99	99	Vervangingsinvesteringen	53	53	260	260	Rente	762	1.162	1.523	1.523	Onvoorzien	15	15	15	15		1.006	1.554	2.141	2.141	Stelpost (bedrag * € 1.000)	B. 2027	B. 2028	B. 2029	B. 2030	Autonome ontwikkelingen	100	150	200	200	Structurele beleidsontwikkeling	30	130	99	99	Vervangingsinvesteringen	53	3	210	210	Onvoorzien	14	14	14	14	Totaal	197	297	523	523
Stelpost (bedrag * € 1.000)	B. 2027	B. 2028	B. 2029	B. 2030																																																																						
Autonome ontwikkelingen	100	150	200	200																																																																						
Taakmutaties gemeentefonds	46	44	44	44																																																																						
Structurele beleidsontwikkeling	30	130	99	99																																																																						
Vervangingsinvesteringen	53	53	260	260																																																																						
Rente	762	1.162	1.523	1.523																																																																						
Onvoorzien	15	15	15	15																																																																						
	1.006	1.554	2.141	2.141																																																																						
Stelpost (bedrag * € 1.000)	B. 2027	B. 2028	B. 2029	B. 2030																																																																						
Autonome ontwikkelingen	100	150	200	200																																																																						
Structurele beleidsontwikkeling	30	130	99	99																																																																						
Vervangingsinvesteringen	53	3	210	210																																																																						
Onvoorzien	14	14	14	14																																																																						
Totaal	197	297	523	523																																																																						
Nadere toelichting																																																																										

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisaties ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod aan voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Programma 2 Leefomgeving en veiligheid

Nummer	31			
Titel	Afschrijvingstermijn en restwaarde Sportcentrum Borne			
Maatregel	Verlengen afschrijvingstermijn en toepassen restwaarde			
Portefeuillehouder	Vastgoed inclusief onderwijshuisvesting			
Programma	2. Leefomgeving en veiligheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	€ 148.000	€ 148.000	€ 148.000	€ 148.000
Toelichting	In onze financiële verordening ligt vast dat we bouwkosten van een pand in 40 jaar naar € 0 afschrijven. Het sportcentrum is echter gebouwd met hoge kwaliteit, met circulaire materialen en materialen die een restwaarde hebben aan het eind van de levensduur (waarmee je niet naar € 0 hoeft af te schrijven). Onafhankelijk onderzoek heeft uitgewezen dat: • De daadwerkelijke levensduur van het pand 63 jaar is; • De restwaarde van het pand na 63 jaar € 1.025.821 is. Als we voor dit pand de afschrijving verlengen van 40 naar 60 jaar en de restwaarde toepassen, levert dit de komende jaren een besparing op in de begroting.			
Nadere toelichting	Uitgangspunt van deze ombuiging is het krediet zoals vastgelegd in bouwsteen exploitatie sportcentrum. Levensduurverlenging en restwaarde: op korte termijn lagere kapitaalslast Op basis van deze laatste cijfers is uitgerekend wat de verlenging van de levensduur op de bouwkundige kosten en het toepassen van een restwaarde betekenen voor de jaarlijkse afschrijving. Dit levert daarmee de komende jaren jaarlijks een voordeel op. De rentelast wordt begroot en in de werkelijkheid geboekt. Hier kan in de loop van de tijd een omslagpunt in zitten (door hogere rentelast dan met de huidige systematiek). De rentelast heeft geen budgettair effect. Voor de terreininrichting is het besluit genomen om die op basis van de daadwerkelijke levensduur van materialen af te schrijven. Omdat de terreininrichting nog niet per materiaalsoort en hoeveelheid is uitgewerkt, kunnen de gevolgen hiervan nog niet in beeld worden gebracht. Gezien de lagere omvang van deze kostenpost, is de invloed op de kapitaalslasten ook lager.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisaties ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofddlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod aan voorzieningen.

		stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	32			
Titel	Reserve Kapitaalgoederen – Beheer en onderhoud openbare ruimte			
Maatregel	Aanpassen dotaties reserve kapitaalgoederen			
Portefeuillehouder	Openbare ruimte			
Programma	2. Leefomgeving en veiligheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	50.000	50.000	50.000	50.000
Toelichting	Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte bestaat uit de volgende activiteiten, en deze bouwsteen gaat over de dikgedrukte onderdelen: - Dagelijks verzorgend onderhoud (geborgd in de dienstverleningsovereenkomst met Twente Milieu) - Technisch onderhoud (exploitatie) - Levensduurverlengend onderhoud en vervanging (krediet kapitaalgoederen) - Vernieuwing van 9 ‘oude’ wijken (reserve kapitaalgoederen) - Achterstallig onderhoud (voorziening) Het beoogde voorbereidings- en uitvoeringsritme voor de uitvoering van de wijkvernieuwingen is nog niet volledig behaald. Hierdoor schuift ook het moment waarop de investeringen worden geactiveerd en de bijbehorende kapitaallasten ontstaan naar achteren. Daarnaast zijn de ervaringen uit ‘t Wensink Zuid verwerkt in de financiële doorrekening. Hieruit blijkt dat de investeringskosten voor de gewenste inrichting van de openbare ruimte naar verwachting hoger uitvallen dan de oorspronkelijke beheergerichte ramingen uit het IBOR.			
Nadere toelichting	Ondanks de hogere investeringskosten blijkt dat de reserve kapitaalgoederen, gegeven de aangepaste uitvoeringsplanning, voldoende ruimte biedt om de toekomstige kapitaallasten van de momenteel voorziene wijken op te vangen. Hierdoor kunnen de geplande dotaties aan de reserve vanaf 2027 structureel met € 50.000 per jaar worden verlaagd ten opzichte van de bedragen die in het IBOR zijn opgenomen.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisaties ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod aan voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen,	3. Substantiële veranderingen, de

		de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	dienstverlening wordt sterk beïnvloed.
--	--	--	--

Programma 3 Wonen en ondernemen

-

Programma 4 Cultuur, sport en onderwijs

Nummer	33			
Titel	Schrappen waarderingssubsidie			
Maatregel	De gemeente stopt met het budget voor waarderingssubsidies			
Portefeuille	Raakt alle portefeuilles			
Programma	Raakt alle programma's			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	19.000	19.000	19.000	19.000
Toelichting	De gemeente stelt jaarlijks € 19.000 beschikbaar voor waarderingssubsidies. Deze subsidies zijn bedoeld voor: • Eenmalige activiteiten en projecten • Nieuwe of vernieuwende initiatieven • Kleinschalige evenementen Zowel bestaande als nieuwe organisaties kunnen hier gebruik van maken. Er is geen recht op deze subsidie. De gemeente kan dit budget daarom zonder verplichtingen schrappen. De afgelopen jaren zijn de volgende bedragen aan waarderingssubsidie uitgegeven: - 2024: € 15.500 - 2025: € 4.500 - 1e helft 2026: € 11.600 Subsidie is in de periode 2024 tot heden voor de volgende projecten verstrekt: - Mooi Weer Festival (Kulturhus) (2x); - Speelfilm Max: Twents Verzet (stichting Heemkundegroep Hertme); - Lesprogramma 'Wat is fair?' (Stichting Fairtrade Borne) - Kookworkshop voor kinderen en jongeren met een beperking (stichting Ervaringsdeskundigen Handicap Borne) - Evenement 'Percussion Live' (muziekvereniging st. Gregorius); - Voorstelling 'Man van Beton' (Kulturhus); - Kerstconcert (ConBrio koor) - Evenement "Noabers Live" (INPAJOKO) - Nieuw Talent Orkest (Kulturhus) - Shantykoor Festival (Shantykoor Bornse Maten) - Lego-tentoonstelling (initiatief van de Kinderburgemeester). - Circusconcert jubileum Bornse Harmonie Met uitzondering van de voorstelling "Man van Beton" bedroegen de subsidies per aanvraag maximaal € 2.500. Gevolgen Door het schrappen van dit budget is er minder ruimte voor vernieuwing en wordt het moeilijker voor initiatieven om te starten. Voor organisaties is er minder financiële ruimte voor nieuwe activiteiten en wordt er een hogere drempel opgeworpen om nieuwe ideeën uit te voeren. De gemeente verliest hiermee een laagdrempelig instrument om initiatieven te ondersteunen.			
Nadere toelichting	De waarderingssubsidie helpt nieuwe activiteiten op gang. Soms groeien deze uit tot structurele initiatieven. Zonder dit budget ontstaan mogelijk minder nieuwe evenementen en neemt de variatie in het aanbod af.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisaties ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod aan voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Programma 5 Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid

Nummer	34			
Titel	Strakkere toegang Jeugd			
Maatregel	De gemeente past de regels voor jeugdhulp strenger toe. We sturen sterker op wat wel en niet onder jeugdhulp valt en hoelang hulp duurt. Dit doen we door: • Maximaal aantal minuten per verwijzing vast te stellen • Vaktherapie te beperken • Vaker groepsaanbod te gebruiken in plaats van individuele hulp • Een maximale behandelduur te hanteren Ook versterken we de regie: • Meer inzetten op lichtere vormen van hulp • We werken nauwer samen met huisartsen			
Portefeuille	Jeugd en jongeren inclusief jeugdzorg			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	50.000	125.000	200.000	250.000
Toelichting	Deze maatregel is onderdeel van een bredere verandering in het sociaal domein. We willen dat hulp eerder, lichter en korter wordt ingezet. De besparing ontstaat door: • Minder instroom in zware jeugdhulp • Kortere trajecten • Meer inzet van groepsaanbod De effecten bouwen zich geleidelijk op. In het begin is extra inzet nodig om de nieuwe werkwijze in te voeren. De genoemde bedragen zijn een inschatting. De werkelijke besparing hangt af van de uitvoering.			
Nadere toelichting	Het effect van deze maatregel hangt af van: • Voldoende aanbod van lichte hulp en groepsvoorzieningen • Het gedrag van professionals en aanbieders • Goede samenwerking met huisartsen • Actieve sturing op duur en beëindiging van hulp Daarnaast spelen externe factoren een rol, zoals: • Groei van het aantal jeugdigen • Toename van complexe problematiek Deze maatregel remt vooral de groei van de kosten. De uiteindelijke besparing moet in dat licht worden gezien.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisaties ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning,	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten

		de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod aan voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	35			
Titel	Slimmer organiseren inzet POH Jeugd en lokale teams			
Maatregel	Praktijkondersteuners (POH) jeugd bij de huisarts zelf uitvoeren			
Portefeuille	Jeugd en jongeren, inclusief jeugdzorg			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	10.000	10.000	10.000	10.000
Toelichting	We organiseren de inzet van de POH jeugd anders. We combineren de huidige inzet (0,7 fte) met werk in het lokale team (max. 0,3 fte) in één functie van 32–36 uur. Deze medewerker werkt deels bij huisartsen en deels als jeugdreisleider in het lokale team. Daarbij hanteren we één werkwijze en zorgen we voor betere afstemming tussen huisartsen, gemeente en aanbieders. Het doel is betere samenwerking, meer grip op verwijzingen, meer inzet van lichte hulp en minder dure specialistische zorg.			
Nadere toelichting	Nu huren huisartsen de POH jeugd in (ca. € 112.000 per jaar voor 0,7 fte). Door dit zelf te organiseren (1 fte) dalen de kosten naar ca. €100.000. Dat levert een directe besparing op van ongeveer €10.000 per jaar. De grootste winst verwachten we indirect: minder doorverwijzingen naar zware jeugdhulp en meer inzet van lichte en preventieve ondersteuning. Verwachte effecten zijn betere samenwerking, meer eenduidigheid in werkwijze en meer regie op de toegang tot jeugdhulp. Aandachtspunten zijn goede afstemming met huisartsen, duidelijke rolafbakening en voldoende inzet voor de huisartsenpraktijk.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisaties ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod aan voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners

Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.
--	-------------------------------------	---	---

Nummer	36			
Titel	Humanitas			
Maatregel	Stopzetten trajecten Humanitas			
Portefeuille	Voorzieningen en ondersteuning, inclusief Wmo/Werk, bestaanszekerheid en participatie			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	38.000	38.000	38.000	38.000
Toelichting	In totaal worden 15 trajecten ingekocht à € 2.596 per traject. Met Humanitas is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten; er wordt alleen betaald voor de uitgevoerde trajecten. Bij bezuinigingen of stopzetten van Humanitas vallen de volgende activiteiten weg. Ondersteuning voor volwassenen: - Hulp bij sociale contacten en het verminderen van eenzaamheid. - Ondersteuning voor mensen met een migratieachtergrond. - Begeleiding bij scheiden. Ondersteuning voor gezinnen: - Begeleide omgang (BOR). - Hulp bij opvoeding en gezinsproblemen (Home-Start, Wel Thuis). Jongeren: - Ondersteuning bij zelfvertrouwen en sociale contacten (Match).			
Nadere toelichting	Er verdwijnt een deel van de preventieve en informele ondersteuning. Een groot deel kan worden opgevangen door Wijkkracht. Ook de gezinsondersteuners in Borne kunnen hierin iets betekenen. Dit kan leiden tot een verschuiving van kosten.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisaties ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod aan voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners

Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.
--	-------------------------------------	---	---

Nummer	37			
Titel	Strakkere toegang Wmo			
Maatregel	We passen de regels voor Wmo strakker toe zetten en ondersteuning zo licht mogelijk in.			
Portefeuille	Voorzieningen en ondersteuning inclusief Wmo			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	20.000	50.000	100.000	150.000
Toelichting	Met deze maatregel gaan we de Wmo strakker uitvoeren en anders organiseren. We willen dat inwoners passende ondersteuning krijgen, maar zo licht en dichtbij mogelijk. We kijken eerst wat inwoners zelf kunnen en wat hun omgeving kan doen. Pas als dat niet genoeg is, zetten we ondersteuning in. We kiezen daarbij vaker voor algemene voorzieningen en groepsaanbod in plaats van individuele hulp. Tegelijk breiden we het lokale aanbod uit. We ontwikkelen meer groepsactiviteiten en werken samen met welzijn, vrijwilligers en verenigingen. Ook zetten we arrangementen en subsidies in. Zo kunnen we meer inwoners tegelijk helpen en blijven de kosten lager. Hierdoor krijgen minder inwoners individuele ondersteuning en worden trajecten korter. Inwoners worden sneller geholpen, met minder inzet van dure zorg. De besparing komt vooral doordat we minder individuele begeleiding inzetten en meer gebruikmaken van groepsaanbod. In het begin is extra inzet nodig om dit te organiseren. De effecten worden daarna stap voor stap zichtbaar.			
Nadere toelichting	Het effect van deze maatregel hangt af van hoe goed het lukt om het lokale aanbod te versterken en samen te werken met partners. In het begin is extra inzet nodig om nieuw groepsaanbod te ontwikkelen en afspraken te maken met welzijn, vrijwilligers en aanbieders. Ook moeten medewerkers wennen aan de nieuwe werkwijze. Op termijn verwachten we dat meer inwoners gebruikmaken van lichtere ondersteuning. Daardoor neemt de druk op maatwerkvoorzieningen af en dalen de kosten per inwoner.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisaties	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning,

		ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod aan voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.